

Etusivu>Kanteen nostaminen>EU:n ja jäsenvaltioiden oikeudelliset järjestelmät>**Jäsenvaltioiden oikeudenhoitojärjestelmät**

Jäsenvaltioiden oikeudenhoitojärjestelmät

Jäsenvaltioiden tuomioistuinjärjestelmät vaihtelevat hyvin suuresti, ja ne heijastavat kansallisten oikeusperinteiden eroja.

Tuomioistuimet

Useimmissa jäsenvaltioissa on erityyppisiä tuomioistuimia. Yleensä tuomioistuimia on kolmea eri tyyppiä:

yleisiä tuomioistuimia

erikoistuomioistuimia

perustuslakiin liittyviä asioita käsitteleviä tuomioistuimia.

Yleisissä tuomioistuimissa käsitellään yleensä siviiliasioihin liittyviä riita-asioita (esimerkiksi kansalaisten ja/tai yritysten välisiä riita-asioita) ja/tai rikosasioita. Lisäksi moniin jäsenvaltioihin on perustettu tuomioistuimia käsittelemään erityisasioita, kuten viranomaisten ja kansalaisten tai yritysten välisiä riita-asioita (esimerkiksi hallinnollisia asioita).

Useissa jäsenvaltioissa on lisäksi toimielin tai tuomioistuin, joka takaa, että maan perustuslakia noudatetaan. Monia näistä tuomioistuimista tai toimielimistä voidaan pyytää tarkistamaan, vastaako tietty laki tai lainsäädäntö perustuslain vaatimuksia. Jotkin niistä voivat käsitellä yksittäisiä asioita, mutta yleensä niitä voidaan käyttää vasta viimeisenä keinona.

Maakohtaisilla sivuilla (katso sivun oikeassa laidassa olevat liput) annettavien tietojen lisäksi saat arvokasta tietoa seuraavista eurooppalaisista verkkosivustoista (luettelo ei välttämättä ole kattava):

[Euroopan siviilioikeudellinen atlas](#) – sisältää hakuvälineen toimivaltaisen tuomioistuimen löytämiseksi

[korkeimpien hallinto-oikeuksien ja ylipien hallintotuomioistuinten yhdistys \(ACA Europe\)](#) – "Euroopan kiertomatka", erityisesti perustuslakiin liittyviä ja hallinnollisia riita-asioita varten

[korkeimpien oikeuksien presidenttien verkosto](#) – tietoa jäsenvaltioiden korkeimmista oikeuksista.

Oikean tuomioistuimen löytäminen

Jos olet osallisena oikeudenkäynnissä tai jos odotat joutuvasi osalliseksi, sinun on selvitettävä, mikä tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään asiaasi, toisin sanoen millä tuomioistuimella on tuomiovalta. Jos otat yhteyttä väärään tuomioistuimeen tai jos toimivaltakysymys on kiistanalainen, oikeudenkäynti saattaa viivästyä huomattavasti tai asiasi voidaan jopa hylätä toimivallan puuttumisen vuoksi.

Jos asialla on rajat ylittävä ulottuvuus ja se koskee esimerkiksi eri jäsenvaltioissa asuvia osapuolia, ensiksi on määritettävä, missä jäsenvaltiossa oikeudenkäynti on järjestettävä. [Asian vireillepanoa](#) koskevassa portaalin osassa annetaan tähän aiheeseen liittyviä ohjeita.

Muut oikeusviranomaiset ja -laitokset

Useimpien jäsenvaltioiden tuomioistuinjärjestelmiin kuuluu tuomioistuinten lisäksi muita julkista valtaa käyttäviä oikeusviranomaisia ja -laitoksia. Tällaisia ovat muun muassa yleiset syyttäjät tai joissakin tapauksissa valtionsyyttäjät, julkiset notaarit tai haastemiehet. [Oikeusalan ammatteja](#) käsittelevällä sivulla kerrotaan yksityisistä asianajajista, notaareista ja muiden vastaavien ammattien harjoittajista, joilla on tärkeä rooli tuomioistuinjärjestelmässä.

Yleisen syyttäjän virastolla tai syyttäjälaitoksella, jonka monissa jäsenvaltioissa katsotaan kuuluvan tuomioistuinlaitokseen, on tärkeä rooli rikosoikeudenkäynneissä. Yleisten syyttäjien tehtävät ja asema vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioiden välillä. Voit tutustua aiheesta käsittelevään tietoon valitsemalla asiaankuuluvan jäsenvaltion lipun [yleisiä tuomioistuimia](#) käsittelevässä osassa sekä seuraavissa verkkosivustoissa:

Euroopan neuvoston yhteydessä toimivan [Euroopan syyttäjien neuvoo-antavan neuvoston](#) verkkosivusto, jossa on EU:n jäsenvaltioita ja muita Euroopan maita koskevia maakohtaisia selvityksiä

rikosoikeuden alan Euroopan oikeudellinen verkosto.

Päivitetty viimeksi: 17/11/2021

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Belgia

Tässä osassa luodaan yleiskatsaus Belgian tuomioistuinjärjestelmään.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Belgian oikeusjärjestelmä on **siviilioikeuden perinteeseen perustuva järjestelmä**, joka käsittää joukon kodifioituja sääntöjä, joita tuomarit soveltavat ja tulkitsevat.

Belgiassa tuomioistuinjärjestelmä kuuluu **liittovaltion yksinomaiseen toimivaltaan**.

Periaatteet

Ennen Belgian tuomioistuinjärjestelmän esittelyä on syytä käydä läpi eräitä **oikeuslaitoksen organisaatioon** liittyviä perustuslakiin pohjautuvia ja yleisiä periaatteita.

Perustuslaissa vahvistetaan valtioelinten perustehtävät eli lainsäädäntövalta, toimeenpanovalta ja kolmantena tuomiovalta, jonka käytöstä vastaavat eri oikeusasteita edustavat tuomioistuimet. Tuomioistuimet muodostavat **riippumattoman valtioelimen**, oikeuslaitoksen, joka toimii näiden kahden muun perustuslaillisen valtioelimen rinnalla.

Oikeuslaitos käyttää tuomiovaltaa perustuslain ja muun lainsäädännön nojalla. Oikeuslaitoksen tehtävänä on antaa tuomioita. Tätä varten se soveltaa oikeutta: se ratkaisee yksityisoikeudellisia riita-asioita ja soveltaa rikosoikeutta rikosentekijöihin. Oikeuslaitos jakautuu tuomarikuntaan (oikeusasteen mukaan *juges, conseillers / de rechters en raadsheren in hoven en rechtbanken*) ja syyttäjälaitokseen (*ministère public, parquet / openbaar ministerie, parket*).

Kansalaisoikeuksia koskevat riita-asiat kuuluvat perustuslain 144 ja 145 §:n nojalla tuomioistuinten yksinomaisen toimivallan piiriin, kun taas poliittisia oikeuksia koskevat riita-asiat kuuluvat tuomioistuinten toimivallan piiriin lainsäädännössä säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Mitään tuomioistuinta tai riita-asiaa käsittelevää lainkäyttöelintä ei saa perustaa muutoin kuin lain nojalla. Perustuslain 146 §:ssä kielletään erityisten lainkäyttölautakuntien tai erityistuomioistuinten perustaminen riippumatta siitä, mitä nimitystä niistä käytetään.

Oikeudenistunnot ovat **julkisia**, paitsi jos tämä olisi yleisen järjestyksen tai moraalin vastaista, jolloin tuomioistuin antaa asiaa koskevan tuomion (perustuslain 148 §:n 1 momentti). Oikeudenistuntojen julkisuutta koskevan periaatteen tarkoituksena on taata muun muassa oikeudenkäytön läpinäkyvyys.

Kaikki tuomiot on **perusteltava**. Tuomio luetaan julkisessa oikeudenistunnossa (perustuslain 149 §). Perustuslakiin ja oikeudenkäyntilain (*Code Judiciaire / Gerechtelijk Wetboek*) 780 §:ään perustuva tuomion perustelemista koskeva vaatimus tarkoittaa sitä, että tuomarin on tuomioissa vastattava asianosaisten päätelmissään esittämiin, tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskeviin argumentteihin. Perustelujen on oltava täydelliset, selkeät, täsmälliset ja asianmukaiset. Tuomioiden perustelemista koskeva vaatimus takaa yhdessä tuomarin riippumattomuutta koskevan vaatimuksen kanssa oikeussubjektille suojan tuomarin mielivaltaa vastaan ja antaa hänelle mahdollisuuden arvioida perustelujen nojalla mahdollisuuksia hakea tuomioon muutosta muutoksenhakutuomioistuimelta tai kassaatiotuomioistuimelta.

Perustuslain 151 §:n 1 momentissa vahvistetaan sekä **tuomareiden riippumattomuus** tuomiovallan käyttäjinä että syyttäjien riippumattomuus tutkinta- ja syytetoimien toteuttamisessa. Toimivaltainen ministeri voi kuitenkin tästä huolimatta määrätä toteutettavaksi syytetoimia ja antaa kriminaalipolitiikkaa koskevia sitovia ohjeita muun muassa tutkinta- ja syytetoimien toteuttamisesta.

Saman perustuslain määräyksen 4 momentin mukaan **kuningas nimittää** rauhantuomarit (*juge de paix / vrederechter*), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten tuomarit (*juge / rechter*) ja ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten ja kassaatiotuomioistuimen jäsenet (*conseiller / raadsheer*) laissa säädettyjen edellytysten ja yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

Tuomarit nimitetään virkaansa eliniäksi. He siirtyvät eläkkeelle saavutettuaan lakisääteisen eläkeiän ja saavat sen jälkeen lakisääteistä eläkettä. Tuomaria ei voida erottaa eikä pidättää virantoimituksesta muutoin kuin tuomioistuimen päätöksellä. Tuomari voidaan siirtää toiseen virkaan vain uuden nimityksen ja hänen oman suostumuksensa perusteella (perustuslain 152 §). Kuningas nimittää ja erottaa myös tuomioistuinten yhteydessä työskentelevät syyttäjät (perustuslain 153 §).

Oikeuslaitoksen jäsenten palkkauksesta säädetään laissa (perustuslain 154 §).

Tuomarit eivät saa omien tehtäviensä lisäksi ottaa vastaan hallitukselta palkallisia tehtäviä, paitsi jos he hoitavat ne ilman palkkiota eikä tehtävä ole ristiriidassa tuomarintehtävien kanssa (perustuslain 155 §).

Tuomioistuintyyppit

Belgiassa on viisi laajaa oikeudenkäyttöaluetta (*zone judiciaire*), joilla toimii **viisi muutoksenhakutuomioistuinta** (*cour d'appel / hof van beroep*).

Muutoksenhakutuomioistuimet sijaitsevat Brysselissä, Liègeissä, Monsissa, Gentissä ja Antwerpenissä.

Oikeudenkäyttöalueet jakautuvat 12 tuomiopiiriin (*arrondissement judiciaire / gerechtelijk arrondissement*), joista kussakin toimii **ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin** (*tribunal de première instance / rechtbank van eerste aanleg*). Brysselin tuomiopiirissä on kaksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta, toinen hollannin- ja toinen ranskankielinen.

Lisäksi tuomiopiireissä toimii **9 työtuomioistuinta** (*tribunal du travail / arbeidsrechtbanken*) ja **9 kauppatuomioistuinta** (*tribunal de commerce / rechtbank van koophandel*).

Tuomiopiirit jakautuvat puolestaan 187 kantoniin eli pienempään tuomiopiiriin (*canton judiciaire / gerechtelijk kanton*), joista kussakin toimii **rauhantuomioistuin** (*justice de paix / vrederechter*).

Kussakin kymmenessä läänissä ja Brysselin pääkaupunkialueen hallinnollisella alueella toimii **rikostuomioistuin** (*cour d'assises / hof van assisen*).

Rikostuomioistuin ei ole pysyvä tuomioistuin, vaan se muodostetaan erikseen aina kun käsitellään uutta syytettä.

Rikkomuksen luonne ja vakavuus, oikeusriidan laji ja kyseessä oleva rahamäärä ratkaisevat sen, **minkä tyyppisessä tuomioistuimessa** asia on ratkaistava.

Tietyissä tapauksissa riita-asian luonne ratkaisee sen, missä tuomioistuimessa asia käsitellään. Rauhantuomari on toimivaltainen esimerkiksi naapurien välisissä kiistoissa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin avioeroasioissa. Muissa tapauksissa perusteena käytetään sitä, millaisista osapuolista on kyse. Riita-asiat, joissa vastaajana on liikkeenharjoittaja, käsitellään pääosin kauppatuomioistuimessa.

Kun on määritetty, minkä tyyppinen tuomioistuin on toimivaltainen, on ratkaistava, missä **paikassa** asia on käsiteltävä.

Siviiliasioissa kanne voidaan nostaa vastaajan kotipaikan tuomioistuimessa tai sen paikan tuomioistuimessa, jossa sitoumus on tehty tai se pitäisi panna täytäntöön.

Rikosasioissa rikoksen tekopaikan tuomioistuin, epäillyn asuinpaikan tuomioistuin ja sen paikan tuomioistuin, josta epäilty voidaan löytää, ovat yhtä lailla toimivaltaisia. Oikeushenkilöiden ollessa kyseessä toimivaltaisia ovat oikeushenkilön kotipaikan ja liiketoimipaikan tuomioistuimet.

Tuomioistuinhierarkia

Oikeuslaitoksen muodostavat tuomioistuimet on järjestetty hierarkkisesti:

4	KASSAATIOTUOMIOISTUIN (Korkein oikeus)		
3	Muutoksenhakutuomioistuimet	Toisen asteen työtuomioistuin	Rikostuomioistuin
2	Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet	Työtuomioistuimet	Kauppatuomioistuimet
1	Kauppatuomioistuimet		Poliisituomioistuimet

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten (*Tribunal*) tuomioista käytetään nimitystä *jugement / vonnis*. Muutoksenhakutuomioistuinten, toisen asteen työtuomioistuinten, rikostuomioistuimen ja kassaatiotuomioistuimen (*Cours*) tuomioista käytetään nimitystä *arrêt / arrest*.

Siviilituomioistuimet käsittelevät pääasiassa sekä luonnollisten henkilöiden että oikeushenkilöiden riita-asioita.

Rikostuomioistuinten tehtävänä on langettaa rangaistavista teoista niiden tekijöille laissa säädettyjä seuraamuksia (vankeusrangaistus, yhdyskuntapalvelu, sakko jne.).

Toisinaan käy niin, ettei joku osapuolista hyväksy ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiota. Asianosaisilla, ja joissain tapauksissa myös kolmansilla, on käytössään erilaisia **muutoksenhakukeinoja**, joiden avulla he voivat pyytää asian uutta käsittelyä. Muutoksenhakukeinot jaetaan kahteen ryhmään: tavanomaisiin ja erityisiin.

Tavanomaisia muutoksenhakukeinoja on kaksi:

vastustus (*opposition/oppositie*) tarkoittaa, että poissaolevana tuomittu vastaaja vastustaa tuomiota. Tässä tapauksessa sama tuomioistuin käsittelee asian uudelleen.

Muutoksenhakuoikeutta voivat käyttää kaikki asianosaiset eräitä harvoja tapauksia lukuun ottamatta. Tuomittu, asianomistaja, kantaja, vastaaja ja syyttäjät voivat kukin pyytää asian uutta käsittelyä. Muutoksenhaun käsittelee aina ensimmäisen tuomion antanut tuomioistuinta ylemmän oikeusasteen tuomioistuin. Seuraavassa taulukossa luodaan yleiskatsaus **muutoksenhakemuksia käsitteleviin tuomioistuihin** sen mukaan, missä tuomioistuimessa muutoksenhaun kohteena oleva tuomio on annettu.

Tuomio		Muutoksenhaku
Rauhantuomioistuin	– siviiliasiat	Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (siviiliosasto)
	– kauppaoikeudelliset asiat	Kauppatuomioistuin
Poliisituomioistuin	– rikosasiat	Ensimmäisen oikeusasteen rikostuomioistuin (<i>Tribunal correctionnel / Correctionele rechtbank</i>)
	– siviiliasiat	Ensimmäisen oikeusasteen siviilituomioistuin <i>Tribunal civil</i>)

Ensimmäisen oikeusasteen työtuomioistuin (<i>Tribunal du travail</i>)	Toisen oikeusasteen työtuomioistuin (<i>Cour du travail</i>)
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin	Muutoksenhakutuomioistuin
Kauppatuomioistuin	Muutoksenhakutuomioistuin

Muutoksenhaun käsittelevän tuomioistuimen tuomarit käsittelevät asian sisällön toisen ja viimeisen kerran ja tekevät lopullisen päätöksen. Osapuolten on kuitenkin edelleen mahdollista valittaa **kassaatiotuomioistuimeen**.

Tavanomaisten muutoksenhakukeinojen lisäksi on nimittäin olemassa ns. **erityisiä muutoksenhakukeinoja**, joista tärkein on **kassaatiovalitus** (*pourvoi en cassation / cassatieberoep*). Se ei ole kolmas oikeusaste, sillä kassaatiotuomioistuin ei käsittele sille esitettyjen riita-asioiden sisältöä, vaan sen tehtävänä on valvoa, että tuomio on annettu lainmukaisesti.

Edellä mainittujen tuomioistuinten lisäksi Belgiassa toimii kaksi muuta tuomioistuinta: **korkein hallinto-oikeus** (*Conseil d'Etat / Raad van State*) ja **perustuslakituomioistuin** (*Cour Constitutionnelle / Constitutionele Hof*), jolle kuuluu oikeusvalvonta. Korkein hallinto-oikeus on ylempään oikeusasteeseen hallintotuomioistuin, joka valvoo valtionhallintoa. Kansalaiset voivat kääntyä sen puoleen, jos he katsovat viranomaisten rikkoneen lakia.

Perustuslakituomioistuimen tehtävänä on varmistaa, että lait, asetukset ja määräykset ovat perustuslain mukaisia, sekä valvoa, että toimivallanjako julkisen vallan käyttäjien välillä on asianmukainen.

Oikeudelliset tietokannat

 Belgian oikeuslaitoksen verkkosivuilta pääsee tutustumaan muun muassa Belgian oikeuskäytäntöön, lainsäädäntöön ja viralliseen lehteen (*Moniteur belge / Belgisch Staatsblad*).

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Kyllä, tietokantaa voi käyttää **maksutta**.

Hyödyllisiä linkkejä:

 Belgian oikeusministeriö

Päivitetty viimeksi: 28/07/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [bg](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Bulgaria

Tässä osiossa annetaan tietoja Bulgarian tuomioistuinjärjestelmästä.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Bulgariassa on kolmiasteinen tuomioistuinjärjestelmä. Tuomioistuimet ovat valtion viranomaisia, jotka jakavat oikeutta siviili-, rikos- ja hallinto-oikeudellisissa asioissa.

Bulgariassa on seuraavat tuomioistuimet:

- 113 piirituomioistuinta
- 28 maakuntatuomioistuinta
- 28 hallintotuomioistuinta
- erityisrikostuomioistuin
- 5 muutoksenhakutuomioistuinta
- rikosoikeudellinen erityismuutoksenhakutuomioistuin
- 5 sotatuomioistuinta
- sotaoikeudellinen muutoksenhakutuomioistuin
- korkein kassaatiotuomioistuin
- korkein hallinto-oikeus

Tuomioistuinhallinto

Bulgarian tuomioistuinten organisaatiosta ja toiminnasta säädetään oikeuslaitosta koskevassa laissa, jolla säännellään oikeudenkäyttöelinten rakennetta, toimintaperiaatteita ja keskinäistä vuorovaikutusta sekä niiden ja toisaalta lainsäädäntö- ja täytäntöönpanoelinten välistä vuorovaikutusta.

Bulgarian virallisen lehden numerossa 64/2007 julkaistun oikeuslaitosta koskevan lain mukaan ylin tuomioistuinneuvosto on ylin hallintoelin, joka edustaa oikeuslaitosta ja varmistaa sen riippumattomuuden. Se määrää tuomioistuinlaitoksen kokoonpanosta ja sen työskentelyn järjestämisestä sekä hallinnoi sen toimintaa puuttumatta sen elinten riippumattomuuteen.

Ylin tuomioistuinneuvosto määrää piiri-, maakunta-, hallinto- ja muutoksenhakutuomioistuinten tuomiopiirien lukumäärän ja sijaintipaikat oikeusministerin ehdotuksesta ja sotatuomioistuinten osalta yhteistoiminnassa puolustusministerin kanssa.

Piiri-, maakunta-, hallinto-, sota- ja muutoksenhakutuomioistuinten tuomiopiirijako ei välttämättä noudata maan alueen hallinnollista jakoa.

Tuomioistuintyyppit – lyhyt kuvaus

Piirituomioistuimet ovat pääasiallisia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta. Niiden päätöksistä voi valittaa vastaavaan maakuntatuomioistuimeen.

Maakuntatuomioistuimet voivat toimia joko ensimmäisen tai toisen oikeusasteen tuomioistuinta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena maakuntatuomioistuin käsittelee tarkoin määritellyjä asioita, joissa vaateen arvo on merkittävä tai joilla on yhteiskunnallista merkitystä. Toimiessaan toisen oikeusasteen tuomioistuinta (muutoksenhakutuomioistuinta) maakuntatuomioistuimet käsittelevät piirituomioistuinten tekemiä päätöksiä.

Hallintotuomioistuinten toimivalta kattaa kaikki seuraavissa tarkoituksissa vireille pannut asiat: hallinnollisten päätösten antaminen, muuttaminen, kumoaminen tai mitättömäksi julistaminen; hallintoprosessilain nojalla tehtyjen sopimusten julistaminen mitättömäksi tai kumoaminen; puolustautuminen hallinnon aiheettomilta toimilta ja laiminlyönneiltä; puolustautuminen laittomasti pakkokeinoin tapahtuneelta täytäntöönpanolta; hallintoviranomaisen tai -virkamiehen lainvastaisesta päätöksestä, toimesta tai laiminlyönneistä johtuvan vahingon korvaaminen; pakkokeinoin tapahtuneesta täytäntöönpanosta johtuvan vahingon korvaaminen; hallintotuomioistuinten antamien tuomioiden julistaminen mitättömäksi tai pätemättömäksi tai kumoaminen; hallintoprosessilain nojalla tehtyjen hallinnollisten päätösten virheellisuuden toteaminen.

Kuka tahansa voi panna vireille asian, jonka tarkoituksena on saada selville hallinnollisen oikeuden tai oikeudellisen suhteen olemassaolo tai puuttuminen, jos hän on asianosainen eikä muuta oikeuskeinoa ole käytettävissä.

Asia käsitellään siinä hallintotuomioistuimessa, jonka alueella kiistanalaisen hallinnollisen päätöksen antaneen viranomaisen kotipaikka sijaitsee. Jos kyseinen kotipaikka on ulkomailla, asia käsitellään Sofian hallintotuomioistuimessa.

Mikään hallinnollinen päätös, jolla pannaan suoranaisesti täytäntöön kansallista ulko-, puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa, ei voi olla oikeudellisen muutoksenhaun kohteena, paitsi jos laissa toisin määrätään.

Muut erityistuomioistuimet

Sotatuomioistuimet tutkivat ensimmäisen asteen tuomioistuimina sellaisia rikoksia koskevia rikosasioita, joita ministeriöiden ja virastojen palveluksessa olevat sotilashenkilöt tai kenraalit, upseerit, aliupseerit ja sotilaat taikka puolustusministeriön, Bulgarian armeijan, puolustusministeriön alaisen elinten, kansallisen turvallisuuspalvelun ja kansallisen tiedustelupalvelun palveluksessa olevat siviilihenkilöt ovat tehneet tehtäviensä hoidon yhteydessä. Toisen oikeusasteen tuomioistuimena sotatuomioistuinten käsittelemissä asioissa on sotoikeudellinen muutoksenhakutuomioistuin. Sotatuomioistuinten toimivalta määritetään rikosprosessilaissa. Ne vastaavat asemaltaan maakuntatuomioistujia.

Sotaoikeudellinen muutoksenhakutuomioistuin käsittelee ainoana tuomioistuimena kaikki Bulgarian sotatuomioistuinten päätöksistä tehdyt valitukset.

Muutoksenhakutuomioistuimet käsittelevät valitukset, jotka koskevat maakuntatuomioistuinten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena tekemiä päätöksiä.

Erityisrikostuomioistuin, jonka kotipaikka on Sofia, vastaa maakuntatuomioistuinta. Sen toimivalta määritellään laissa. Erityisrikostuomioistuin käsittelee rikoksia, jotka luetaan tyhjentävästi rikosprosessin lain 411a pykälässä. Ne ovat pääasiassa järjestäytyneiden rikollisjärjestöjen tekemiä tai niiden lukuun tehtyjä rikoksia.

Rikosoikeudellinen erityismuutoksenhakutuomioistuin käsittelee valitukset, jotka koskevat erityisrikostuomioistuimen tekemiä päätöksiä.

Korkein kassaatiotuomioistuin on ylin oikeusaste rikosasioissa sekä siviilioikeudellisissa asioissa. Sen tuomiopiirinä on koko Bulgarian tasavallan alue. Sen tehtäviin kuuluu ylin oikeudellinen valvonta, jolla varmistetaan lainsäädännön asianmukainen ja yhdenmukainen soveltaminen maan kaikissa tuomioistuimissa. Korkein kassaatiotuomioistuin sijaitsee Sofiassa.

Korkeimman hallinto-oikeuden tehtävänä on ylin oikeudellinen valvonta, jolla varmistetaan, että hallintotuomioistuimet soveltavat lainsäädäntöä yhdenmukaisesti.

Korkein hallinto-oikeus käsittelee valitukset, joiden kohteena ovat ministerineuvoston, pääministerin, varapääministerin, ministerien ja muiden suoraan ministerineuvoston alaisuudessa olevien laitosten päälliköiden toimet, ylimmän tuomioistuinneuvoston toimet, Bulgarian keskuspankin toimet, maakuntien johtajien toimet ja muut laissa määritellyt toimet. Se käsittelee lakia alemman tasoisia määräyksiä koskevat riita-asiat, ja ylimpänä muutoksenhakuasteena se käsittelee hallinto-oikeudellisissa asioissa tehdyt oikeuden päätökset sekä tutkii hallinto-oikeudellisia asioita koskevien lopullisten oikeuden päätösten kumoamispyynnöt.

Bulgarian kauppa- ja teollisuuskamarin välitystuomioistuin

Bulgarian kauppa- ja teollisuuskamarin välitystuomioistuin ratkaisee siviiliasiat sekä sopimusten puutteellisuuksia tai uusiin olosuhteisiin mukauttamista koskevat riita-asiat silloin kun ainakin toisen osapuolen kotipaikka on Bulgariassa.

Bulgarian tasavallan perustuslakituomioistuin

Bulgarian [perustuslakituomioistuimen](#) tehtävänä on taata demokratian toteutuminen Bulgarian perustuslain keskeisenä tavoitteena.

Perustuslakituomioistuin ei ole tuomioistuinlaitoksen osa, vaan itsenäinen elin, jonka toimivalta perustuu suoraan perustuslakiin ja jonka toimintaa säännellään erityislailla. Perustuslakituomioistuimen päätökset, jotka koskevat muun muassa kansalaisten oikeuksien ja oikeudellisten etujen suojelua, vallanjakoa, omaisuuden suojaa, yritystoiminnan harjoittamisen vapautta, tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja sensuurin kieltoa sekä kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen perustuslainmukaisuutta, ovat saaneet huomattavaa yhteiskunnallista ja kansainvälistä vastakaikua. Oikeudellinen tietokanta

Jokaisella Bulgarian tuomioistuimella on verkkosivusto. Saatavilla on tietoja tuomioistuimen rakenteesta ja toiminnasta sekä asioista, joita tuomioistuin parhaillaan käsittelee tai joiden käsittely se on saattanut päätökseen.

[Ylimmän tuomioistuinneuvoston](#) verkkosivustolla on yksityiskohtainen luettelo Bulgarian tuomioistuimista ja niiden osoitteista ja verkkosivustoista (vain bulgariaksi).

Tärkeimmät tuomioistuinten verkkosivustot ovat seuraavat:

[Sofian piirituomioistuin](#)

[Sofian kaupungin tuomioistuin](#)

Sofian maakuntatuomioistuin

[Erityisrikostuomioistuin](#)

Sofian muutoksenhakutuomioistuin

[Sotaoikeudellinen muutoksenhakutuomioistuin](#)

[Rikosoikeudellinen erityismuutoksenhakutuomioistuin](#)

[Korkein hallinto-oikeus](#)

[Korkein kassaatiotuomioistuin](#)

[Perustuslakituomioistuin](#)

Sähköiset säädöstietokannat:

Kaupalliset

[Apis](#)

[Ciela](#)

[Juridiikan tietosanakirja](#) (*Yuridicheska entsiklopedia*)

Maksuttomat

[Lex](#)

[Sähköinen virallinen lehti](#) (*Elektronen darzhaven vestnik*)

Muita hyödyllisiä verkkosivustoja, joilta saa oikeusalan tietoja:

[Parlamentti](#)

[Ministerineuvosto](#)

[Oikeusministeriö](#)

[Ylin tuomioistuinneuvosto](#)

Päivitetty viimeksi: 10/05/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Tšekki

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Tšekin tuomioistuinjärjestelmän muodostavat Tšekin perustuslakituomioistuin ja yleisten tuomioistuinten järjestelmä.

Yleisten tuomioistuinten järjestelmään kuuluvat korkein oikeus (*Nejvyšší soud*), korkein hallinto-oikeus (*Nejvyšší správní soud*), alueelliset ylioikeudet (*vrchní soud*), alueoikeudet (*krajský soud*) ja piirituomioistuimet (*okresní soud*).

Tuomioistuinten hallinto

Tuomioistuinten valtionhallinnon keskusviranomaisena on Tšekin oikeusministeriö.

Oikeusministeriö huolehtii alueellisten ylioikeuksien, alueoikeuksien ja piirituomioistuinten keskushallinnosta tuomioistuinlaissa 6/2002 säädetyssä laajuudessa joko suoraan tai näiden tuomioistuinten puheenjohtajien kautta. Se voi huolehtia piirituomioistuinten keskushallinnosta myös alueoikeuksien puheenjohtajien kautta.

Joitakin valtion keskushallinnon tehtäviä hoitaa Tšekin korkeimman oikeuden presidentti (tai tapauksen mukaan varapuheenjohtaja) ja Tšekin korkeimman hallinto-oikeuden presidentti (tai varapuheenjohtaja).

Tuomioistuinten keskushallinnon viranomaiset huolehtivat tästä hallinnosta ottaen huomioon asianomaisten tuomarineuvostojen lausunnot.

Tuomarineuvostoja on perustettu Tšekin korkeimman oikeuden, Tšekin korkeimman hallinto-oikeuden, alueellisten ylioikeuksien, alueoikeuksien ja suurimpien piirituomioistuinten yhteyteen.

Joitakin hallintotehtäviä hoitaa tuomioistuimen hallintojohtaja tuomioistuimen puheenjohtajan alaisuudessa.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Yleisten tuomioistuinten järjestelmä jakautuu neljään organisaatiohaaraan:

piirituomioistuimet, joiden kanssa samalla portaalla ovat pääkaupungin Prahin paikalliset alioikeudet (*obvodní soud*) ja Brnon kaupunginoikeus
alueoikeudet, toimipaikkoinaan Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Ostrava, Plzeň, Praha ja Ústí nad Labem, sekä Prahin kaupunginoikeus
Prahin ja Olomoucin alueelliset ylioikeudet

korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus, toimipaikkanaan Brno.

Erikoistuomioistuinten järjestelmään kuuluu vain Tšekin perustuslakituomioistuin

Tuomioistuinten hierarkia

Tšekissä muutoksenhaku määräytyy tuomioistuintyyppin mukaan. Tuomioistuinten hierarkia on kolmiasteinen.

Tarkempia tietoja annetaan Tšekin yleisten tuomioistuinten järjestelmää käsittelevässä osassa.

Tuomioistuinten toiminnasta säädetään tuomioistuinlaissa 6/2002.

Piirituomioistuimet

a) tekevät ratkaisut ensimmäisen asteen tuomioistuimina, jollei tuomioistuinkäsittelyä koskevissa laeissa toisin säädetä,

b) tekevät ratkaisut muissa laissa erikseen säädetyissä tapauksissa.

Alueoikeudet

a) tekevät tuomioistuinkäsittelyä koskevissa laeissa säädetyissä tapauksissa ratkaisut toisen asteen tuomioistuimina asioissa, joissa ensimmäisen asteen ratkaisut teki niiden alueeseen kuuluva piirituomioistuin,

b) tekevät tuomioistuinkäsittelyä koskevissa laeissa säädetyissä tapauksissa ratkaisut ensimmäisen asteen tuomioistuimina,

c) tekevät ratkaisut hallinto-oikeudellisissa asioissa laissa säädetyissä tapauksissa,

b) tekevät ratkaisut muissa laissa säädetyissä tapauksissa.

Alueelliset ylioikeudet

a) tekevät tuomioistuinkäsittelyä koskevissa laeissa säädetyissä tapauksissa ratkaisut toisen asteen tuomioistuimina asioissa, joissa ensimmäisen asteen ratkaisut teki niiden alueeseen kuuluva alueoikeus,

b) tekevät ratkaisut muissa laissa säädetyissä tapauksissa.

Tšekin korkein oikeus

Korkein oikeus varmistaa ylimpänä oikeusviranomaisena asioissa, jotka kuuluvat tuomioistuinten toimivaltaan siviili- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä, ratkaisutoiminnan yhtenäisyyden ja lainmukaisuuden

a) tekemällä ratkaisut ylimääräisistä muutoksenhauista tuomioistuinkäsittelyä koskevissa laeissa säädetyissä tapauksissa,

b) tekemällä ratkaisut muissa asioissa, joista säädetään erikseen laissa tai parlamentin hyväksymässä, Tšekkiä sitovassa ja voimaan saatetussa kansainvälisessä sopimuksessa.

Korkein oikeus tekee ratkaisut myös

a) ulkomaisten tuomioistuinten päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanokelpoisuudesta, jos niin säädetään erikseen laissa tai parlamentin hyväksymässä, Tšekkiä sitovassa ja voimaan saatetussa kansainvälisessä sopimuksessa,

b) muissa asioissa, joista säädetään erikseen laissa tai parlamentin hyväksymässä, Tšekkiä sitovassa ja voimaan saatetussa kansainvälisessä sopimuksessa.

Korkein oikeus seuraa ja arvioi tuomioistuinten siviili- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä lainvoimaisia ratkaisuja ja antaa tämän perusteella tuomioistuinten yhtenäisen ratkaisutoiminnan tueksi lausuntoja tuomioistuinten päätöksenteosta yksittäisissä tapauksissa.

Hallintolainkäyttölain 150/2002 mukaan:

Tšekin korkein oikeus

Korkein oikeus varmistaa ylimpänä oikeusviranomaisena ratkaisutoiminnan yhtenäisyyden ja lainmukaisuuden tuomioistuinten toimivaltaan hallinto-oikeudellisissa menettelyissä kuuluvissa asioissa ratkaisemalla kassaatiovalitukset mainitussa laissa säädetyissä tapauksissa sekä tekemällä ratkaisut myös muissa mainitussa laissa ja erikseen säädetyissä tapauksissa.

Korkein oikeus seuraa ja arvioi tuomioistuinten hallinto-oikeudellisissa menettelyissä tekemiä lainvoimaisia ratkaisuja ja antaa tämän perusteella tuomioistuinten yhtenäisen ratkaisutoiminnan tueksi lausuntoja tuomioistuinten päätöksenteosta yksittäisissä tapauksissa.

Hallintoviranomaisten lainmukaisen ja yhtenäisen päätöksenteon tueksi korkein oikeus voi mainitussa laissa säädetyissä tapauksissa ja siinä säädettyä menettelyä noudattaen antaa ns. perusluonteisen päätöslauselman (*zásadní usnesení*).

Oikeudelliset tietokannat

 [Oikeustoimen portaali](#)

 [Valtionhallinnon portaali](#)

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Molempia portaaleja voi käyttää maksutta.

Lyhyt kuvaus sisällöstä

 [Oikeustoimen portaali](#) sisältää tietoja oikeusministeriöstä, yksittäisistä tuomioistuimista ja syyttäjänlaitoksesta sekä näiden yhteystiedot.

Hallituksen virallisessa portaalissa on saatavissa säädöskokoelmassa julkaistu Tšekin lainsäädäntö.

Päivitetty viimeksi: 15/06/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Tanska

Tässä osassa esitetään yleiskatsaus Tanskan tuomioistuinjärjestelmästä.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Tanskan tuomioistuinjärjestelmään kuuluvat

korkein oikeus

kaksi hovioikeutta

meri- ja kauppatuomioistuin

kiinteistörekisterituomioistuin

24 käräjäoikeutta

Färsearten ja Grönlannin tuomioistuimet

muutoksenhakulautakunta

erityinen valitustuomioistuin (Den Særlige Klageret)

Tanskan oikeudellisten nimitysten neuvosto ja

Tanskan tuomioistuinhallinto.

Tuomioistuinhallinto

Tuomioistuihin hallinnoi **Tanskan tuomioistuinhallinto**, joka perustettiin uutena itsenäisenä laitoksena **1.7.1999**. Laitos varmistaa tuomioistuinten ja muutoksenhakulautakunnan varojen, henkilöstön, rakennusten ja tietotekniikan hallinnon asianmukaisuuden ja laillisuuden.

Tanskan tuomioistuinhallintoa johtavat **hallintoneuvosto** ja **johtaja**. Tanskan tuomioistuinhallinto on oikeusministeriön alainen, mutta ministerillä ei ole valtaa antaa sille ohjeita eikä hän voi muuttaa tuomioistuinhallinnon tekemiä päätöksiä.

Hallintoneuvosto käyttää lopullista täytäntöönpanovaltaa, ja sillä on kokonaisvastuu Tanskan tuomioistuinhallinnon toiminnasta. Johtaja, jonka hallintoneuvosto nimittää ja voi myös erottaa, johtaa laitoksen päivittäistä toimintaa. Johtajalla ei tarvitse olla oikeustieteellistä tutkintoa.

Tanskan tuomioistuinhallinnon hallintoneuvoston kokoonpano määrätään Tanskan tuomioistuinhallintoa koskevassa laissa. Hallintoneuvostoon kuuluu 11 jäsentä, joista kahdeksan edustaa tuomioistuihin, yksi on lakimies ja kahdella on erityistä hallinnollista ja sosiaalista asiantuntemusta.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on [Tanskan tuomioistuinjärjestelmää](#) koskevassa jatkuvasti päivitettävässä katsauksessa ja kuvauksessa.

Linkkejä

[Kansalaisasiain toimisto \(Civilstyrelsen\)](#)

Päivitetty viimeksi: 04/05/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [de](#)

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Saksa

Tässä osiossa kerrotaan tuomioistuinjärjestelmästä Saksassa.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Saksan liittotasavallassa on liittovaltiorakenne, joka näkyy myös tuomioistuinjärjestelmässä. Tuomiovaltaa käyttävät liittovaltion tuomioistuimet ja **16 osavaltion** (Land) tuomioistuimet. Suurin osa oikeudenhoidosta tapahtuu osavaltioissa.

Saksan oikeuslaitos on jaettu viiteen **riippumattomaan erikoisalaan tai toimivaltaan**:

toimivalta yleisissä asioissa

toimivalta työoikeuden alalla

toimivalta yleisissä hallintoasioissa

toimivalta verotusasioissa

toimivalta sosiaalioikeuden alalla.

Näiden erikoisalojen toimivaltojen lisäksi on perustuslakiasioita koskeva toimivalta, jota käyttävät **liittovaltion perustuslakituomioistuin** ja **osavaltioiden perustuslakituomioistuimet**.

Yleiskuva Saksan oikeuslaitoksen rakenteesta on saatavissa [Saksan oikeusministeriön verkkosivustolla](#).

Oikeushallinto

Osavaltioiden tuomioistuinten hallinnosta vastaavat yleensä oikeusministeriöt. Liittovaltion tasolla **oikeusministeri** vastaa [liittovaltion korkeimmasta oikeudesta](#) (Bundesgerichtshof), [liittovaltion korkeimmasta hallinto-oikeudesta](#) (Bundesverwaltungsgericht) ja [liittovaltion verotuomioistuimesta](#) (Bundesfinanzhof). Liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö vastaa [liittovaltion työtuomioistuimesta](#) (Bundesarbeitsgericht) ja [liittovaltion sosiaalituomioistuimesta](#) (Bundessozialgericht).

Ministerit hallinnoivat myös tarvittavia talousarvion määrärahoja. Ainoan poikkeuksen muodostaa [liittovaltion perustuslakituomioistuin](#) (Bundesverfassungsgericht), jolle on annettu oikeus määrätä itse hallinnostaan riippumattomana perustuslaillisena elimenä. Se laatii oman talousarvionsa hyväksyttäväksi.

Tuomioistuintyyppit – lyhyt kuvaus

Saksassa tuomioistuinlaitos on jaettu yleisiin tuomioistuihin ja erikoistuomioistuihin. Yleisissä tuomioistuimissa käsitellään riita- ja rikosasioita.

Erikoistuomioistuimet ovat hallintotuomioistuihin, verotuomioistuihin, työtuomioistuihin ja sosiaalituomioistuihin. Lisäksi tuomioistuinlaitokseen kuuluu perustuslakiin erikoistuneita tuomioistuihin, joita ovat liittovaltion perustuslakituomioistuin ja osavaltioiden perustuslakituomioistuimet.

Tuomioistuinhierarkia

Ks. oikeusministeriön laatima kaavio [tuomioistuinhierarkiasta](#) (yleiskuva).

Linkkejä

[Saksan liittovaltion oikeusministeriön verkkosivusto](#)

[Liittovaltion korkein oikeus](#)

[Liittovaltion korkein hallinto-oikeus](#)

[Liittovaltion verotuomioistuin](#)

- [Liittovaltion työtuomioistuin](#)
- [Liittovaltion sosiaalituomioistuin](#)
- [Liittovaltion perustuslakituomioistuin](#)
- [Liittovaltion oikeusministeriö](#)

Päivitetty viimeksi: 14/05/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Viro

Tässä osassa luodaan yleiskatsaus Viron tuomioistuinjärjestelmään.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Viron perustuslain mukaan tuomiovaltaa voivat käyttää vain tuomioistuimet. Tuomioistuinten oikeudenkäytön on oltava perustuslain ja muun lainsäädännön mukaista. Viron tuomioistuinjärjestelmällä on perustuslain mukaisesti yksinomainen oikeudenkäyttövalta. Tuomioistuin hoitaa tehtäviään erillään sekä toimeenpanovallan että lainsäädäntövallan käyttäjästä.

Oikeushallinto

Ensimmäisen ja toisen oikeusasteen tuomioistuinten hallinnosta vastaa oikeusministeriö. Oikeushallinnon neuvosto on tuomioistuinjärjestelmän hallinnoimiseksi koottu neuvoa-antava ryhmä, jonka työtä johtaa korkeimman oikeuden puheenjohtaja. Ensimmäisen ja toisen asteen tuomioistuinten toiminta rahoitetaan valtion talousarvioon sisältyvästä oikeusministeriön talousarviosta. Korkeimmalla oikeudella on oma itsenäinen hallintonsa ja erillinen talousarvio.

Oikeushallinnon neuvostoon kuuluvat seuraavat jäsenet:

korkeimman oikeuden puheenjohtaja (joka on myös neuvoston puheenjohtaja)
viisi tuomaria, jotka tuomarien täysistunto nimittää tehtävään kolmeksi vuodeksi kerrallaan
kaksi Viron parlamentin (Riigikogu) jäsentä

Viron asianajajaliiton hallituksen nimeämä valantehnyt asianajaja
valtakunnansyyttäjä tai hänen nimeämänsä valtiosyyttäjä
oikeuskansleri tai hänen nimeämänsä edustaja

oikeusministeri tai hänen edustajansa, joka osallistuu neuvoston istuntoihin ja jolla on puheoikeus.

[Lisätietoja](#) oikeushallinnon neuvostosta.

Tuomioistuinhierarkia

Viron tuomioistuinjärjestelmä on **kolmitasoinen**:

ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuuksia ovat **käräjäoikeus** ja **hallintotuomioistuimet**
toisen asteen tuomioistuuksia ovat **piirituomioistuimet** (muutoksenhakutuomioistuimet)
ylimmän oikeusasteen tuomioistuin on **korkein oikeus** (kassaatio- ja tuomioistuin).

Käräjäoikeudet ovat yleisiä tuomioistuuksia ja ne käsittelevät riita- ja rikosasioita sekä rikkomuksia (lieviä rikoksia). Hallinto-oikeudet käsittelevät ensimmäisen asteen tuomioistuimena hallintoasioita, jotka on laissa määrätty niiden toimivaltaan. Toisen oikeusasteen tuomioistuuksia ovat piirituomioistuimet, jotka käsittelevät uudelleen käräjäoikeuksien ja hallintotuomioistuinten antamia tuomioita, joihin on haettu muutosta. Ylin oikeusaste on korkein oikeus, joka käsittelee tuomioistuinten ratkaisusta tehtyjä kassaatiovalituksia. Korkein oikeus toimii myös perustuslakituomioistuimena.

Oikeudelliset tietokannat

Yleistietoa Viron oikeusjärjestelmästä on saatavilla [oikeusministeriön verkkosivustolla](#).

Yleistietoa Viron tuomioistuinjärjestelmästä on saatavilla [tuomioistuinten verkkosivustolla](#).

Onko tämän tietokannan käyttö ilmaista?

Viron oikeus- ja tuomioistuinjärjestelmää koskevia tietoja voi selaila **maksutta**.

Päivitetty viimeksi: 06/01/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Irlanti

Tässä osiossa luokaan katsaus Irlannin tuomioistuinjärjestelmään.

Oikeuslaitos – Irlanti

Tuomioistuinhallinto [Courts Service](#) on hallituksen vuonna 1998 säätämällä lailla perustettu riippumaton elin, joka aloitti toimintansa marraskuussa 1999. Sillä on seuraavat lakisääteiset tehtävät:

- vastaa tuomioistuinten hallinnosta
- tarjoaa tukipalveluja tuomareille
- antaa yleisölle tietoja tuomioistuinten toiminnasta
- vastaa tuomioistuinten käyttämien rakennusten hankinnoista, hallinnoinnista ja ylläpidosta, ja
- palvelee ja neuvoo tuomioistuimen käyttäjiä.

Irlannin perustuslain mukaan oikeutta hoitavat lailla perustetuissa tuomioistuimissa tuomarit, jotka presidentti on nimittänyt hallituksen esityksestä. Kaikkien tuomioistuinten tuomarit ovat perustuslain nojalla täysin riippumattomia tuomarin tehtävää hoitaessaan. Tuomari voidaan erottaa vain, jos hän on syyllistynyt tekoon, josta lain mukaan voi seurata viraltapano, tai jos hän on tullut terveydentilansa takia kyvyttömäksi hoitamaan virkaansa, ja silloinkin ainoastaan parlamentin (Oireachtas) ala- ja ylähuoneessa hyväksytyllä perustelulauseimmalla.

Tuomioistuinhierarkia

Perustuslaissa esitetään tuomioistuinjärjestelmän rakenne seuraavasti: sen muodostavat ylin muutoksenhakutuomioistuin eli Supreme Court ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet. Niitä ovat ylempien oikeusasteen tuomioistuin eli High Court, jolla on täysi lainkäyttövalta kaikissa rikos- ja siviiliasioissa, sekä rajoitettua toimivaltaa käyttävät alemman oikeusasteen ylempi tuomioistuin eli Circuit Court ja alemman oikeusasteen tuomioistuin eli District Court, joiden organisaatio on alueellinen.

Perustuslain 38 §:ssä määrätään rikosoikeudenkäynneistä seuraavaa: ”Ketään ei tuomita rikossyytteestä muutoin kuin lainmukaisessa oikeudenkäynnissä”. Vähäisiä rikkomuksia käsitellään nopeutettua oikeudenkäyntimenettelyä käyttävissä tuomioistuimissa (Courts of Summary Jurisdiction), kun taas

vakavammista rikoksista syytettyjä ei voida tuomita ilman valamiehistöä. Perustuslaissa säädetään myös erityistuomioistuimien perustamisesta tehokkaan oikeudenhoidon turvaamiseksi silloin, kun yleiset tuomioistuimet eivät siihen pysty.

Yleisöllä on vapaa pääsy kaikkiin tuomioistuihin lukuun ottamatta tapauksia, joissa on ilmoitus suljetuin ovin ("in camera") pidettävästä käsittelystä, joka ei sis ole yleisölle avoin.

Riita-asioita käsittelevien tuomioistuinten organisaatorakenne:

Supreme Court (ylin muutoksenhakutuomioistuin)	High Court (ylemmän oikeusasteen tuomioistuin)
(Dublinissa) Muutoksenhakutuomioistuin	(Dublinissa) Täysi alkuperäinen lainkäyttövalta, Circuit Courtin ja joidenkin muiden tuomioistuinten muutoksenhakutuomioistuin
Circuit Court (alemman oikeusasteen ylempi tuomioistuin)	District Court (alemman oikeusasteen tuomioistuin)
(kaikkien 26 kreivikunnan pääkaupungeissa) Ensimmäisen asteen lainkäyttövalta, kun kyseessä enintään 38 092,14 euron vaade ja District Courtin ja joidenkin muiden tuomioistuinten muutoksenhakutuomioistuin	(24 piirissä) Ensimmäisen asteen lainkäyttövalta, kun kyseessä enintään 6 348,69 euron vaade (ml. vähäisiä vaateita koskeva menettely, joka koskee tiettyjä enintään 1 269,74 euron suuruisia kuluttajavaateita)

Päivitetty viimeksi: 11/11/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvalliot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvalliot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Kreikka

Tässä osassa luodaan yleiskatsaus Kreikan tuomioistuinjärjestelmään.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Oikeuden jakaminen on yksi Kreikan valtion kolmesta tehtävästä. **Vallanjaon** periaatteen mukaisesti oikeuslaitos on **riippumaton** lainsäädäntö- ja toimeenpanovallasta.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Kreikassa tuomioistuimet jaetaan seuraaviin **pääluokkiin**:

hallintotuomioistuimet (*Dioikitika dikastiria*)

siviilituomioistuimet (*Politika dikastiria*)

rikostuomioistuimet (*Poinika dikastiria*).

Oikeushallinto

Tuomioistuinten toimintaa johtaa tuomari, lähinnä kunkin tuomioistuimen presidentti tai tapauksen mukaan tuomioistuimen kolmijäseninen neuvosto.

Tuomioistuinten hierarkia

Siviilituomioistuimet:

korkein oikeus (*Areios Pagos*), muutoksenhakutuomioistuimet (*efeteia*), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet (*protodikeia*), rauhantuomioistuimet (*eirinodikeia*)

Rikostuomioistuimet:

korkein oikeus (*Areios Pagos*), muutoksenhakutuomioistuimet (*efeteia*), rikostuomioistuimet (*plimmeleiodikeia*), vähäisiä rikkomuksia käsittelevät tuomioistuimet (*ptaismatodikeia*)

Hallintotuomioistuimet:

korkein hallinto-oikeus (*Symvoulio tis Epikrateias*), hallinnolliset muutoksenhakutuomioistuimet (*dioikitika efeteia*), ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuimet (*dioikitika protodikeia*)

Linkkejä

[Korkein hallinto-oikeus](#)

[Ateenan ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)

[Ateenan ensimmäisen oikeusasteen syyttäjänvirasto](#)

[Kreikan oikeusministeriö](#)

[Korkein oikeus](#)

Päivitetty viimeksi: 05/09/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvalliot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvalliot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Espanja

Tässä osassa esitetään yleiskuva Espanjan tuomioistuinjärjestelmästä.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Oikeushallinto

Nykyisistä oikeusjärjestelmistä Espanjan järjestelmä vastaa ominaisuuksiltaan mannermaista oikeusjärjestystä.

Sen perusominaisuudet ovat seuraavat:

julkis- ja yksityisoikeuden erottaminen ja oikeusjärjestelmän jakaminen yleisesti osa-alueisiin, jotka käsittelevät perustuslailliset, rikosoikeudelliset, hallinnolliset, verotukselliset, siviilioikeudelliset, kaupalliset, työoikeudelliset ja oikeudenkäyntejä koskevat asiat

lain ja kirjoitetun oikeuden, toisin sanoen lain, tapaoikeuden ja yleisten oikeusperiaatteiden ensisijaisuus oikeuslähteinä sellaisina kuin niistä on säädetty siviilioikeudessa (*Código Civil*)

oikeuslaitoksen hierarkkinen organisaatio, johon sisältyy muutoksenhakujärjestelmä.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Espanjan perustuslaissa (*Constitución Española*) vuodelta 1978 säädetään, että Espanja on sosiaalinen ja demokraattinen oikeusvaltio, joka puolustaa vapautta, oikeudenmukaisuutta, tasavertaisuutta ja poliittista moniarvoisuutta oikeusjärjestelmänsä keskeisimpinä arvoina.

Perustuslain perustana on Espanjan kansakunnan erottamaton ykseys, kaikkien espanjalaisten yhteinen ja jakamaton isänmaa. Siinä tunnustetaan ja taataan oikeus kansakunnan muodostavien kansallisuuksien ja alueiden autonomiaan sekä näiden kaikkien väliseen yhteisvastuuseen.

Perustuslain VI jaksossa käsitellään oikeuslaitosta, ja sen 117 §:n mukaan tuomiovallan yhtenäisyyden periaate on tuomioistuinten organisaation ja toiminnan perusta.

Tämä periaate kuvastuu Espanjan tuomioistuinjärjestelmästä ja ilmenee yhtenä ainoana tuomiovaltana, joka koostuu yhdestä ainoasta yleisen tuomiovallan muodostavasta tuomarikunnasta.

Espanjassa on monia eri tuomioistujia (*juzgados y tribunales*), ja tehtävät jakautuvat niiden kesken tiettyjen toimivallan jakoperusteiden mukaisesti.

Jakoperusteita ovat asia, vaikutus, henkilö, tehtävä tai alue, sillä tuomiovallan yhtenäisyys ei sulje pois eri toimivaltuuksia käyttävien elinten olemassaoloa.

Jotta tuomioistuin voidaan katsoa yleiseksi tuomioistuimeksi, sen on kuuluttava Espanjan vuoden 1978 perustuslain 122 §:n nojalla annetun oikeuslaitoslain (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) soveltamisalaan.

Yleiset tuomioistuimet jaotellaan seuraavien kolmen perusnäkökohdan mukaan:

lainkäyttöalue

kokoonpano

toimivalta.

Lainkäyttöalue

Heinäkuun 1. päivänä 1985 annetun oikeuslaitoslain 6/1985 perustelujen mukaisesti valtion **alueellisia** ja oikeudellisia yksiköitä ovat kunta (*municipio*), tuomiopiiri (*partido*), maakunta (*provincia*) ja autonominen alue (*comunidad autónoma*), joissa käyttävät tuomiovaltaa rauhan tuomioistuimet (*Juzgados de Paz*), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet ja tutkintatuomioistuimet (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), hallintotuomioistuimet (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), työtuomioistuimet (*Juzgados de lo Social*), rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavat tuomioistuimet (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) ja nuorisotuomioistuimet (*Juzgados de Menores*), maakunnalliset ylioikeudet (*Audiencias Provinciales*) ja itsehallintoalueen ylioikeudet (*Tribunales Superiores de Justicia*). Koko kansallisella alueella toimivaltaa käyttävät valtakunnallinen ylioikeus (*Audiencia Nacional*), korkein oikeus (*Tribunal Supremo*) sekä ylempät tutkintatuomioistuimet ja ylempät hallintotuomioistuimet (*Juzgados Centrales de Instrucción y de lo Contencioso-Administrativo*).

Kokoonpano

Tuomari ratkaisee asiat **yksin** kaikissa muissa tuomioistuimissa paitsi korkeimmassa oikeudessa, valtakunnallisessa ylioikeudessa, itsehallintoalueiden ylioikeuksissa ja maakunnallisissa ylioikeuksissa, joissa asiat käsitellään **usean tuomarin kokoonpanossa**.

Korkein oikeus muodostuu korkeimman oikeuden puheenjohtajasta, jaostojen puheenjohtajista (*presidentes de sala*) ja tuomareista (*magistrados*), jotka määrätään laissa kullekin jaostolle ja osastolle. Jaostoja on viisi: siviilioikeudellisten, rikosoikeudellisten, hallinnollisten, työoikeudellisten ja sotilasoikeudellisten asioiden jaostot.

Valtakunnallinen ylioikeus muodostuu valtakunnallisen ylioikeuden puheenjohtajasta, jaostojen puheenjohtajista ja tuomareista, jotka määrätään laissa kullekin jaostolle ja osastolle (vetoomusasioiden sekä rikosoikeudellisten, hallinnollisten ja työoikeudellisten asioiden jaostot).

Itsehallintoalueiden ylioikeudet muodostuvat neljästä jaostosta (siviilioikeudellisten, rikosoikeudellisten, hallinnollisten ja työoikeudellisten asioiden jaostot).

Itsehallintoalueen ylioikeudet muodostuvat puheenjohtajasta, joka on myös siviili- ja rikosoikeudellisten asioiden jaoston puheenjohtaja, sekä jaostojen puheenjohtajista ja tuomareista, jotka määrätään laissa kullekin jaostolle.

Maakunnalliset ylioikeudet muodostuvat puheenjohtajasta ja vähintään kahdesta tuomarista, jotka ovat perehtyneet siviili- ja rikosoikeudellisiin asioihin. Jaostoissa voi olla sama kokoonpano.

Oikeusvirasto

Oikeuslaitoslaissa oikeusvirasto (*Oficina Judicial*) määritellään keskeiseksi organisaatioksi, joka tukee tuomareiden ja tuomioistuinten toimintaa.

Sen tarkoituksena on parantaa oikeustoimien vaikuttavuutta, tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä, nopeuttaa oikeudenkäyntejä ja edistää eri hallinnonalojen keskinäistä yhteistyötä ja toiminnan koordinoitua. Se pyrkii tarjoamaan korkealaatuisen julkisen palvelun, joka on lähellä, noudattaa perustuslaillisia arvoja ja vastaa kansalaisten nykyisiin tarpeisiin.

Kyseessä on modernia hallinnointiteknikkaa käyttävä uusi organisaatiomalli, jossa yhdistetään erilaisia hallinnollisia yksiköitä: suoraa tukea tarjoavia prosessioikeudellisia yksiköitä, jotka vastaavat tuomioistujia (*juzgados*) ja tukevat tuomaria (*Juez tai Magistrado*) tämän hoitaessa lainkäyttötehtäviään, ja yhteisiä prosessioikeudellisia palveluja, joita johtavat oikeudenkäyntiavustajat (*Secretarios Judiciales*), jotka hoitavat kaikkia muita kuin lainkäyttötehtäviä, kuten: asiakirjojen vastaanottaminen, ilmoitukset, päätösten täytäntöönpano, muiden kuin oikeudellisten menettelyjen muodollisuudet, hakemusten asianmukaisuuden hyväksyminen, tiedotus osapuolille, menettelyvirheiden oikaiseminen.

Yhteisiä prosessioikeudellisia palveluja on kolmenlaisia:

yhteinen yleispalvelu

yhteinen prosessinjohtamispalvelu

yhteinen täytäntöönpanopalvelu.

Oikeushallinnon uusi organisaatiomalli otettiin käyttöön Burgosissa ja Murciaan marraskuussa 2010. Vuoden 2011 helmikuussa oikeusviraston toiminta alkoi Cáceresissa ja Ciudad Realissa ja saman vuoden kesäkuussa Leónissa, Cuencassa ja Méridassa. Oikeusviraston toiminta on tarkoitus aloittaa vuonna 2013 Ceutassa ja Melillassa. Tämä organisaatiomalli on käytössä rinnan edellisen mallin kanssa, joka on käytössä muualla Espanjassa.

Toimivalta

Alueellisen jaottelun lisäksi tuomioistuimet jaetaan seuraaviin **neljään luokkaan** sen mukaan, mihin **oikeudenalaan** liittyviä asioita ne käsittelevät:

Siviilituomioistuimet: Siviilituomioistuimet tutkivat riita-asioita, joiden käsittely ei kuulu yksiselitteisesti mihinkään muuhun oikeudenalaan. Sen vuoksi se voidaan luokitella yleiseksi tuomioistuimeksi.

Rikostuomioistuimet: Rikostuomioistuimille kuuluvat rikosasiat ja rikosoikeudenkäynnit. Espanjan lainsäädännöllä on ominaista, että rikoksesta johtuva siviilioikeudellinen menettely voidaan aloittaa samanaikaisesti rikosoikeudellisen menettelyn kanssa. Tällaisessa tapauksessa rikostuomioistuin päättää rikoksesta tai rikkomuksesta aiheutuneen vahingon tai haitan korvaamisesta.

Hallintotuomioistuimet: Hallintotuomioistuimet valvovat julkishallinnon toiminnan lainmukaisuutta ja käsittelevät julkishallintoa vastaan esitettyjä taloudellisten vahinkojen korvaamiseen liittyviä vaatimuksia.

Työtuomioistuimet: Työtuomioistuimet tutkivat työoikeuden piiriin kuuluvia riita-asioita. Näitä ovat muun muassa yksittäisten työntekijöiden ja työnantajien väliset työsopimusriidat, työmarkkinariidat sekä sosiaaliturvaan liittyvät vaatimukset ja työolainsäädännössä määriteltyä valtion vastuuta koskevat kanteet.

Näillä neljällä oikeudenalalla toimivien tuomioistuinten lisäksi Espanjassa on **sotilastuomioistujia**.

Sotilastuomioistuimet muodostavat poikkeuksen tuomiovallan yhtenäisyyden periaatteeseen.

Lisätietoja on Espanjan yleisiä tuomioistujia käsittelevällä sivulla.

Espanjassa ei ole erikseen erityistuomioistuinten järjestelmää, mutta edellä mainituilla oikeudenoilla on perustettu aiheen mukaan erikoistuneita tuomioistuimia. Näitä ovat muun muassa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevät tuomioistuimet, rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavat tuomioistuimet ja nuorisotuomioistuimet. Ne ovat yleisiä tuomioistuimia, jotka ovat erikoistuneet tiettyyn aiheeseen. Lisätietoa on Espanjan erityistuomioistuinta koskevalta sivulta.

Tuomioistuinhierarkia

Espanjassa noudatetaan kahden oikeusasteen järjestelmää, joka määrittää tuomioistuinten hierarkian muutoksenhakujärjestelmässä.

Se, minkälaisia kanteita voidaan nostaa ja missä tuomioistuimissa ne on pantava vireille, riippuu siitä, miten kunkin tuomioistuimen toimivaltuudet on määritetty Espanjan oikeusjärjestyksessä. **Lisätietoja on Espanjan yleisiä tuomioistuimia käsittelevällä sivulla.**

Oikeudelliset tietokannat

Onko tietokantojen käyttö maksutonta?

Kyllä, tietokantojen käyttö on maksutonta.

Lyhyt yhteenveto sisällöstä

Lainsäädäntöä koskevat tietokannat: [Espanjan valtion virallinen lehti](#).

Oikeuskäytäntöä koskevat tietokannat: [Tuomioistuinasiakirjoista vastaava virasto](#).

Linkkejä

[ESPANJAN YLEINEN OIKEUSNEUVOSTO](#)

Päivitetty viimeksi: 04/07/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstiin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Ranska

Tässä osassa esitetään yleiskatsaus ranskan tuomioistuinten organisaatioon.

Oikeuslaitos – yleiset tuomioistuimet ja hallintotuomioistuimet

Tuomioistuimet ja tuomioistuinhierarkia

Yleiset tuomioistuimet

1. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet

Siviilituomioistuimet

alioikeus (*Tribunal de grande instance*)

vähäisten riita-asioiden tuomioistuin (*Tribunal d'instance*)

erityistuomioistuimet, kuten työtuomioistuin (*Conseil de prud'hommes*) ja kauppatuomioistuin (*Tribunal de commerce*)

Rikostuomioistuimet

poliisituomioistuin (*Tribunal de police*) (rikkomukset)

vähäisten rikosten tuomioistuin (*Tribunal correctionnel*) (vähäiset rikokset)

rikostuomioistuin (*Cour d'assises*) (rikokset)

2. Ylemmän oikeusasteen tuomioistuimet: muutoksenhakutuomioistuimet (*Cour d'Appel*)

3. Kassaatiotuomioistuin (*Cour de cassation*)

Hallintotuomioistuimet

1. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet

hallintotuomioistuin (*Tribunal administratif*)

hallinnolliset erityistuomioistuimet (taloudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet kuten alueellinen tarkastusvirasto, sosiaaliturva-asioita käsittelevät tuomioistuimet, kurinpitotuomioistuimet)

2. Ylemmän oikeusasteen tuomioistuimet

hallinnolliset muutoksenhakutuomioistuimet (*Cour administrative d'appel*)

erityiset hallinnolliset muutoksenhakutuomioistuimet, kuten valtiontalouden tarkastusvirasto (*Cour des comptes*) ja sosiaalinen keskuslautakunta (*Commission centrale d'aide sociale*)

3. Korkein hallinto-oikeus (*Conseil d'Etat*)

Lisätietoja on [korkeimman hallinto-oikeuden](#) internetsivustolla.

Oikeudelliset tietokannat

Ranskassa oikeudelliset tietokannat ovat yleisesti käytettävissä internetissä. [Légifrance](#)-verkkosivuilla on

[kassaatiotuomioistuimen ja muutoksenhakutuomioistuinten päätöksiä](#) (CASS-, INCA- ja CAPP-tietokannat)

[korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiä](#)

[hallinnollisten muutoksenhakutuomioistuinten päätöksiä](#)

[valikoima hallintotuomioistuinten päätöksiä](#) (JADE-tietokanta).

Onko tietojen käyttö ilmaista?

Kyllä, tietokantoja voi käyttää maksutta.

Linkkejä

[Toimivaltaisten tuomioistuinten hakeminen](#)

[Oikeuslaitos – Ranska](#)

Päivitetty viimeksi: 19/05/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstiin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Kroatia

Oikeuslaitos Kroatia

Kroatian perustuslain mukaisesti maassa noudatetaan vallanjakoperiaatetta eli lainsäädäntövaltaa käyttää parlamentti, toimeenpanovaltaa hallitus ja tuomiovaltaa tuomioistuimet. Viranomaiset tekevät yhteistyötä ja valvovat toisiaan samalla, kun ne huolehtivat omissa toiminnassaan ja päätöksenteossään riippumattomuudesta suhteessa muihin vallankäyttäjiin. Tuomiovallan käyttäjinä tuomioistuimet noudattavat oikeudenhoidossa perustuslakia, muita lakeja ja

asetuksia sekä Kroatian allekirjoittamia ja ratifioimia kansainvälisiä sopimuksia. Tuomioistuimen tehtäviä hoitavat Kroatian tuomarineuvoston (*Državno sudbeno vijeće*) nimittämät tuomarit. Heidän on oltava viranhoidossaan riippumattomia ja itsenäisiä, ja heillä on lainmukainen syytesuoja. Tuomarinvirka on pysyvä, eikä tuomari voi sen ohella hoitaa muita tehtäviä.

Kroatian oikeuslaitos muodostuu seuraavista: tuomarilaitos (tuomioistuimet), itsenäiset ja riippumattomat lainkäyttöelimet (syyttäjänvirastot), toimeenpanoelin (oikeusministeriö), itsenäiset ja riippumattomat elimet (tuomarineuvosto ja syyttäjäneuvosto), itsenäinen ja riippumaton yksikkö (asianajajat), itsenäinen ja riippumaton julkisen palvelun yksikkö (notaarit) ja julkinen instituutti (oikeusakatemia).

Oikeuslaitoksen organisaatio

Oikeusministeriön tehtävänä on säilyttää oikeusjärjestyksen perusarvot, taata edellytykset sen moitteettomalle toiminnalle ja kehittää oikeuslaitosta edelleen.

Oikeusministeriö hoitaa

hallinnollisia ja muita tehtäviä, jotka liittyvät seuraaviin:

siviilioikeus, rikoksia ja rikkomuksia koskeva oikeus, kauppaoikeus ja hallinto-oikeus, rikoksista ja rikkomuksista määrättyjä seuraamuksia täytäntöön panevien viranomaisten organisaatio, toiminta ja ammatillinen koulutus, notaarien ja asianajajien hallinnolliset ja muut tehtävät, tuomioistuin- ja notariaattimaksut, kansainvälinen oikeusapu ja muut oikeusavun muodot, rikoksista ja rikkomuksista määrättyjen seuraamusten, armahdusten ja ehdonalaisen vapauden täytäntöönpano, ehdonalaista rangaistusta koskevat hallinnolliset ja ammatilliset tehtävät päätettäessä syytteenpanosta sekä rikosoikeudellisen seuraamuksen tyypistä ja pituudesta, rikoksiin syyllistyneille aikuisille määrättyjen muiden kuin vapausrangaistusten täytäntöönpano, uhrien ja todistajien tukijärjestelmän kehittämiseen ja koordinoitiin liittyvät tehtävät, tuomioistuinten tietokoneistaminen ja **hallinnollisten tehtävien hoitamisen seuranta lainkäyttöelimissä, syyttäjälaitoksessa ja lainvalvontaelimissä;**

hallinnollisia ja muita tehtäviä, jotka liittyvät seuraaviin:

omistusoikeus, pakkolunastukseen ja muihin omistusoikeuden rajoituksiin liittyvät asiat, omistusasiat, jotka liittyvät rakentamiseen, maatalous- ja metsämaahan, maanjakoon, maan ja kiinteistöjen myyntiin ja ostoon sekä sellaisiin maataloustoimiin, jotka eivät kuulu muiden hallintoelinten toimivaltaan, ulkomaalaisomistus, Jugoslavian kommunistihallinnon aikana takavarikoituun omaisuuteen liittyvät korvasasiat, jotka eivät kuulu muiden hallintoelinten toimivaltaan ja entisen Jugoslavian sosialistisen liittotasavallan omaisuuden, oikeuksien ja vastuiden periytymistä koskevat asiat; hallinnolliset ja ammatilliset asiat, jotka liittyvät hallituksen yhteistyöhön kansainvälisten rikostuomioistuinten kanssa, Kroatian edustus Kansainvälisessä tuomioistuimessa ja muissa kansainvälisissä tuomioistuimissa, ellei hallituksen erityispäätöksellä ole muuta säädetty, ja ihmisoikeuksien ja kansallisten vähemmistöjen oikeuksien suojeluun liittyvät tehtävät, jotka eivät kuulu muiden hallintoelinten toimivaltaan; osallistuminen yhdessä valtion omaisuuden hallinnoinnista vastaavan ministeriön kanssa sellaisten yhtiöiden osakkeiden ja osuuksien hallintaan ja luovuttamiseen, jotka ovat Kroatian valtion omaisuutta tai harjoittavat ministeriön toimivaltaan kuuluvaa toimintaa; tehtävät, jotka liittyvät Kroatian osallistumiseen Euroopan unionin elinten työhön ministeriön toimivaltaan kuuluvilla aloilla; muut tehtävät, jotka kuuluvat ministeriön toimivaltaan erityislain nojalla.

Tuomioistuimet

Tuomioistuimista annetulla lailla (*Zakon o sudovima*) säännellään tuomioistuinten organisaatiota, toimivaltaa ja oikeudenkäyttöaluetta.

Kroatiassa tuomioistuimet käyttävät tuomiovaltaa valtiovallan erilliseliminä. Ne käyttävät valtaansa itsenäisesti ja riippumattomasti laissa säädettyin edellytyksin.

Tuomioistuinten päätökset perustuvat perustuslakiin, Kroatian oikeusjärjestykseen kuuluviin kansainvälisiin sopimuksiin, perustuslain nojalla annettuihin lakeihin ja asetuksiin sekä kansainvälisiin sopimuksiin ja kansainväliseen oikeuteen.

Tuomioistuimet ovat päätösvaltaisia asioissa, jotka koskevat ihmisoikeuksia ja kansalaisten velvollisuuksia, Kroatian ja sen paikallisten ja alueellisten itsehallintoyksikköjen oikeuksia ja tehtäviä sekä muiden oikeushenkilöiden oikeuksia ja velvollisuuksia. Lisäksi tuomioistuimet määräävät seuraamuksia ja muita toimenpiteitä laeissa ja asetuksissa määriteltujen rikosten ja rikkomusten tekijöille, arvioivat hallintoviranomaisten antamien yleisten ja yksittäisten lakien lainmukaisuutta, ratkaisevat kansalaisten keskinäisiin suhteisiin, työhön, kauppaan, omaisuuteen ja muihin siviilioikeudellisiin asioihin liittyviä riitoja ja käsittelevät muita laissa säädettyjä oikeudellisia kysymyksiä. Tuomioistuimet noudattavat oikeudenkäytössään perustuslakia, muita lakeja, kansainvälisiä sopimuksia ja muita oikeuslähteitä.

Kroatiassa tuomiovaltaa käyttävät **yleiset tuomioistuimet, erityistuomioistuimet ja korkein oikeus (Vrhovni sud), joka on maan ylin oikeusaste.**

Yleisissä tuomioistuimissa käsitellään asiat, jotka eivät kuulu minkään erityistuomioistuimen toimivaltaan. Yleisiä tuomioistuimia ovat kunnalliset tuomioistuimet (*općinski sud*) ja maakunnalliset tuomioistuimet (*županijski sud*).

Erityistuomioistuimissa käsitellään asiat, jotka lain nojalla kuuluvat niiden toimivaltaan. Erityistuomioistuimia ovat kauppantuomioistuimet (*trgovački sud*), hallintotuomioistuimet (*upravni sud*), rikostuomioistuimet (*prekršajni sud*), ylin kauppantuomioistuin (*Visoki trgovački sud*), korkein hallinto-oikeus (*Visoki upravni sud*) ja ylin rikostuomioistuin (*Visoki prekršajni sud*).

Tuomioistuimet on jaettu edelleen ensimmäisen ja toisen asteen tuomioistuihin.

Menettely oikeudellisen asian ratkaisemiseksi pannaan vireille ensimmäisen asteen tuomioistuimessa, joita ovat kunnalliset tuomioistuimet sekä hallinto-, rikos- ja kauppantuomioistuimet.

Toisen asteen tuomioistuimet ratkaisevat asiat, joissa ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätökseen on haettu muutosta, ja hoitavat muita laissa säädettyjä tehtäviä. Toisen asteen tuomioistuimia ovat maakunnalliset tuomioistuimet (suhteessa kunnallisiin tuomioistuihin), ylin kauppantuomioistuin (suhteessa kauppantuomioistuihin), ylin rikostuomioistuin (suhteessa rikostuomioistuihin) ja korkein hallinto-oikeus (suhteessa hallintotuomioistuihin).

Siinä missä kunnallisten tuomioistuinten ja rikostuomioistuinten lainkäyttöalue kattaa yhden tai useamman kunnan tai osia suurkaupunkialueesta, maakunnallisten tuomioistuinten, kauppantuomioistuinten ja hallintotuomioistuinten lainkäyttöalue muodostuu yhdestä tai useammasta maakunnasta.

Kroatian ylin kauppantuomioistuin, korkein hallinto-oikeus, ylin rikostuomioistuin ja korkein oikeus käyttävät tuomiovaltaa koko maan alueella.

Korkein oikeus

Korkeimman oikeuden kotipaikka on Zagreb.

Se varmistaa lakien yhdenmukaisen soveltamisen ja kaikkien yhdenvertaisuuden lakeja sovellettaessa.

Se tekee päätöksen varsinaisista muutoksenhakuineista laissa säädettyissä tapauksissa.

Se tekee päätöksen ylimääräisistä muutoksenhakuineista, joilla haetaan muutosta kroatialaisen tuomioistuimen tekemään lainvoimaiseen päätökseen.

Se ratkaisee toimivaltaa koskevat ristiriidat laissa säädettyissä tapauksissa.

Se keskustelee oikeuskäytäntöä koskevista ajankohtaisista kysymyksistä, arvioi tuomareiden, neuvonantajien ja tuomioistuinharjoittelijoiden ammatillisia kehitystarpeita ja osallistuu muuhun laissa säädettyyn toimintaan.

Vrhovni sud Republike Hrvatske (Kroatian korkein oikeus)

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Puhelin: (+385-1) 486 22 22 / 481 00 36

Faksi: (+385-1) 481 00 35
Sähköposti: vsrh@vsrh.hr
<http://www.vsrh.hr/>

Korkeimman oikeuden presidentti

Korkeimman oikeuden presidentti edustaa tuomioistuinta ja oikeusviranomaista ja hoitaa tuomioistuimen tehtäviä sekä muita laissa ja tuomioistuimen työjärjestyksessä määriteltyjä tehtäviä.

Parlamentti valitsee korkeimman oikeuden presidentin neljän vuoden toimikaudeksi Kroatian presidentin esityksestä sen jälkeen, kun korkeimman oikeuden yleiskokous (*Opća sjednica*) ja parlamentin toimivaltainen valiokunta ovat antaneet asiasta lausuntonsa. Presidentti voidaan valita uudelleen toimikautensa päätteeksi, mutta vain kerran.

Korkeimman oikeuden presidentiksi voidaan valita kenet tahansa, joka täyttää korkeimman oikeuden tuomareille asetetut yleiset ja erityiset edellytykset. Jos korkeimman oikeuden presidentiksi valitaan henkilö, joka ei ole toiminut kyseisen tuomioistuimen tuomarina, tuomarineuvosto nimittää kyseisen henkilön myös tuomioistuimen tuomariksi.

Tuomioistuinten lainkäyttöalueista ja kotipaikoista annetulla lailla (*Zakon o područjima i sjedištima sudova*; Kroatian virallisen lehden (*Narodne novine*, NN) nro 67/18) vahvistettiin tuomioistuinverkoston alueellinen organisaatio ja jatkettiin sen järjeistämistä. Sen myötä maassa toimii nyt 15 maakunnallista tuomioistuinta, 34 kunnallista tuomioistuinta, 9 kauppatuomioistuinta ja 4 hallintotuomioistuinta.

[Laki tuomioistuinta](#)

[Laki tuomioistuinten lainkäyttöalueista ja kotipaikoista](#)

Lainkäyttöelimet

Kroatiassa lainkäyttöelimiä ovat tuomioistuimet ja syyttäjänvirastot.

Tuomioistuimet

Korkein oikeus

Maakunnalliset tuomioistuimet (15)	Ylin kauppatuomioistuin (1)	Korkein hallintotuomioistuin (1)	Ylin rikostuomioistuin (1)
Kunnalliset tuomioistuimet (34)	Kauppatuomioistuimet (9)	Hallintotuomioistuimet (4)	

Syyttäjänviranomaiset

Syyttäjälaitos (*Državno odvjetništvo*) on itsenäinen ja riippumaton oikeusviranomainen, jolla on valtuudet ja velvollisuus saattaa rikoksiin ja muihin rangaistaviin tekoihin syyllistyneet vastuuseen, ryhtyä oikeudellisiin toimiin Kroatian kansallisvarallisuuden suojelemiseksi ja käyttää tarvittavia muutoksenhakukeinoja maan perustuslain ja lainsäädännön suojelemiseksi.

Syyttäjälaitos käyttää toimivaltaansa perustuslain, Kroatian oikeusjärjestyksen kuuluvien kansainvälisten sopimusten, EU:n säännösten, lakien ja muiden oikeuslähteiden perusteella.

Syyttäjälaitos käyttää toimivaltaansa koko maan alueella. Kunnallisten syyttäjänvirastojen (*općinsko državno odvjetništvo*) toimivalta ulottuu kunnallisiin tuomioistuihin ja julkisoikeudellisiin elimiin ja maakunnallisten syyttäjänvirastojen (*županijsko državno odvjetništvo*) toimivalta maakunnallisiin tuomioistuihin sekä kauppa- ja hallintotuomioistuihin. Lailla voidaan perustaa erikoissyyttäjänvirastoja hoitamaan tiettyntyyppisiä asioita laissa määrättyissä tuomioistuimissa.

Kunnalliset syyttäjänvirastot toimivat maakunnallisten syyttäjänvirastojen alaisuudessa ja maakunnalliset syyttäjänvirastot ja erikoissyyttäjänvirastot valtakunnansyyttäjän viraston alaisuudessa.

Syyttäjänvirastoa johtaa ja edustaa syyttäjä (*državni odvjetnik*), joka vastaa viraston toimivaltaan kuuluvista tehtävistä.

Valtakunnansyyttäjä (*Glavni državni odvjetnik*) johtaa valtakunnansyyttäjän virastoa. Valtakunnansyyttäjäksi voidaan nimittää kenet tahansa, joka täyttää apulaisvaltakunnansyyttäjän nimittämiseksi asetetut yleiset ja erityiset edellytykset. Parlamentti nimittää valtakunnansyyttäjän neljän vuoden toimikaudeksi hallituksen esityksestä sen jälkeen, kun parlamentin oikeusvaliokunta on antanut asiasta lausuntonsa. Valtakunnansyyttäjä voidaan valita uudelleen toimikautensa päätteeksi, mutta vain kerran.

Syyttäjänvirastojen lainkäyttöalueista ja kotipaikoista annetulla lailla (*Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava*; NN nro 67/18) järjeistettiin syyttäjänvirastojen verkostoa. Sen myötä maassa toimii nyt 15 maakunnallista syyttäjänvirastoa ja 25 kunnallista syyttäjänvirastoa.

Syyttäjälaitos

Korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntavirasto (<i>Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta</i>)	Maakunnalliset syyttäjänvirastot
	Kunnalliset syyttäjänvirastot

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (Syyttäjänvirasto)

Gajevo 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr/>

Valtakunnansyyttäjä

Puhelin: (+385-1) 459 18 88

Faksi: (+385-1) 459 18 54

Sähköposti: tajnistvo.dorh@dorh.hr

Rikosasioiden osasto

Puhelin: (+385-1) 459 18 00

Faksi: (+385-1) 459 18 05

Sähköposti: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

Siviili- ja hallintoasioiden osasto

Puhelin: (+385-1) 459 18 61

Faksi: (+385-1) 459 19 12

Sähköposti: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr [VJ1]

[Maakunnalliset ja kunnalliset syyttäjänvirastot](#)

[Laki syyttäjälaitoksesta](#)

[Laki syyttäjänvirastojen lainkäyttöalueista ja kotipaikoista](#)

Korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntavirasto

Korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntavirasto (USKOK) on Zagrebissa toimiva erikoissyyttäjänvirasto. Sen toimivalta kattaa koko Kroatian. Viraston toimivallasta säädetään siitä annetussa laissa (*Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta*). Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntavirasto)

Gajeva 30a

10 000 Zagreb

Puhelin: (+385-1) 459 18 74

Faksi: (+385-1) 459 18 78

Sähköposti: ✉ tajnistvo@uskok.dorh.hr

📄 [Laki korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntavirastosta](#)

Päivitetty viimeksi: 06/01/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstiin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Italia

Tässä osiossa esitetään katsaus Italian tuomioistuinjärjestelmään.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Italian tuomioistuinjärjestelmä perustuu siviilioikeuteen.

Tuomarin samoin kuin yleisen syyttäjän tehtäviä hoitavat oikeuslaitoksen jäsenet. Oikeusministeriö hoitaa hallintotehtävät.

Oikeuslaitoksen tehtävät voidaan jakaa seuraaviin aloihin:

yleinen siviili- ja rikosoikeus

hallinto-oikeus

kirjanpitoasiat

sotilasasiat

verotusasiat.

Hallintoasioissa toimivalta kuuluu alueellisille hallinto-oikeuksille (*Tribunali Amministrativi Regionali*, TAR) ja ylemmälle hallintotuomioistuimelle (*Consiglio di Stato*).

Kirjanpitoasioissa toimivalta on valtion tilintarkastustuomioistuimella (*Corte dei conti*). Sen yleinen syyttäjänvirasto on samassa tuomioistuimessa.

Verotusasioissa toimivalta on alemman asteen verotuomioistuimilla (*Commissioni Tributarie Provinciali*) ja ylemmän asteen verotuomioistuimilla (*Commissioni Tributarie Regionali*).

Sotilasasioissa toimivaltaa käyttävät sotilastuomioistuimet (*Tribunali militari*), ylemmän asteen sotilastuomioistuin (*Corte militare d'Appello*), sotilasrikosten valvontatuomioistuin (*Tribunale militare di sorveglianza*), sotilastuomioistuinten sotilassyttäjät (*Procura militare presso i Tribunali militari*), ylemmän asteen sotilastuomioistuimen yleinen sotilassyttäjät (*Procura generale presso la Corte militare d'Appello*) sekä korkeimmassa oikeudessa toimiva yleinen sotilassyttäjät (*Procura generale militare presso la Suprema Corte di Cassazione*).

Toimivaltaa yleisissä tuomioistuimissa sekä riita- että rikosasioissa käyttävät tuomarikuntaan (*magistratura*) kuuluvat tuomarit. Tuomarikunta jakautuu toisaalta tuomareihin ja toisaalta yleisen syyttäjänviraston syyttäjiin, jotka hoitavat myös tutkintatuomarin tehtäviä.

Oikeushallinto

Perustuslain mukaan oikeusministeriö on valtion elimistä se, joka hoitaa oikeushallinnon, koska sillä on erityinen tehtävä, asema ja suhde oikeuslaitokseen. Tuomarit nimitetään tuomioistuihin erittäin vaikean julkisen kokeen jälkeen eri tehtäviin heidän oman valintansa mukaan. Tuomareihin sovelletaan erityisiä suojatakeita, eikä heitä voida nimittää, ylentää, poistaa virasta, siirtää tai rangaista ilman asian käsittelyä tuomarikunnan korkeimmassa neuvostossa (*Consiglio Superiore della Magistratura*, CSM).

CSM suojelee tuomarien asemaa ja heidän riippumattomuuttaan, ja sen on arvioitava kaikki tuomareihin liittyvät asiat.

Italian tasavallan presidentti on myös CSM:n puheenjohtaja.

Oikeusministeriö hoitaa hallinnollisia ja organisatorisia tehtäviä kahdella tasolla:

keskitetyissä osastoissa (*dipartimenti*) pääasiassa Roomassa ja erityisaloilla myös paikallisosastoissa oikeusvirastoissa, tuomioistuimissa ja niin edelleen.

Myös oikeuslaitoksen yksiköihin nimitetty henkilöstö on oikeushallinnon vastuulla.

Tuomioistuinten (ja yleisten syyttäjänvirastojen) johdossa ovat

päätuomari, joka vastaa tuomarikunnan toiminnasta ja jolla on päätösvalta virkapäätöksissä

tuomioistuimen johtaja (*dirigente*), joka vastaa oikeuslaitoksen yksiköiden yleisölle antamien palveluiden sekä tuomareille ja syyttäjiille annettavan sisäisen avun järjestelystä. *Dirigente* on hallintohenkilöstön korkein virka.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Tuomioistuimet on järjestetty seuraavasti:

Ensimmäinen oikeusaste

Rauhantuomarit (*giudici di pace*) ovat maallikotuumareita (eivät ammattituumareita). He käsittelevät vähäisiä riita- ja rikosasioita.

Tuomioistuimet (*tribunali*) käsittelevät edellistä vakavampia asioita.

Rikosseuraamusvirasto (*ufficio di sorveglianza*) käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena rikosoikeudellisiin seuraamuksiin liittyviä asioita (vankeja, tuomioita yms. koskevia kysymyksiä).

Nuorisotuomioistuimet (*tribunali per i minorenni*).

Toinen oikeusaste

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisuun voidaan hakea muutosta sekä asiaperustein että laintulkinnan osalta:

muutoksenhakutuomioistuimet (*corti d'appello*)

rikosseuraamustuomioistuimet (*tribunali di sorveglianza*) – käsittelevät rikosoikeudellisia asioita toisen asteen tuomioistuinina ja joissakin erityisasioissa myös ensimmäisen asteen tuomioistuinina.

Kolmas oikeusaste

Muutoksenhaun ylin taso – laillisuusperusteella:

korkein oikeus (*Corte Suprema di Cassazione*) – yleinen toimivalta, ylin tuomiovalta.

Tärkeimpien tuomioistuinten sisällä on erikoisjaostoja. *Corte di Assise* -tuomioistuimen kokoonpanoon kuuluu kaksi ammattituomaria ja kuusi valamiestä. Valamiehet valitaan kansalaisten joukosta lyhyeksi määräajaksi, ja heidän tehtävänä on tehdä yhteistyötä ja edustaa yhteiskunnan eri lohkoja. *Corte di Assise* -tuomioistuimissa annetaan tuomioita törkeistä rikoksista (murha, törkeä pahoinpitely yms.).

Yleisen syyttäjän tehtäviä oikeudenkäynneissä hoitavat seuraavat tuomarikunnan jäsenet:

ensimmäisen oikeusasteen pääsyyttäjät (*procuratore della Repubblica presso il Tribunale*) ja apulaissyyttäjät (*sostituti procuratori*)

toisen oikeusasteen pääsyyttäjät (*procuratore generale presso la Corte d'appello*) ja apulaissyyttäjät (*sostituti procuratori generali*)

korkeimman oikeuden yleinen syyttäjä (*procuratore generale presso la Corte di cassazione*) ja hänen apulaissyyttäjänsä (*sostituti procuratori generali*)

Italiassa yleisen syyttäjän tehtäviä hoitavat virkatuomarit, jotka toimivat virastonsa johtajan valvonnassa. Tämän tyyppistä hierarkiaa sovelletaan vain yleisiin syyttäjävirstoihin.

Tuomioistuinhierarkia

	Siviilioikeudellinen lainkäyttövalta	Rikosoikeudellinen lainkäyttövalta	Nuoriso-oikeus	Rikosseuraamuksiin liittyvä lainkäyttövalta
I aste	Giudice di pace	Giudice di pace	Tribunale per i minorenni	Ufficio/Tribunale di sorveglianza
II aste	Tribunale	Tribunale	Muutoksenhakuistuimen (Corte di appello) erikoisjaosto	Tribunale di sorveglianza
	Corte di appello	Corte di appello		
Laillisuuden valvonta	Corte di Cassazione	Corte di Cassazione	Corte di Cassazione	Corte di Cassazione

Oikeudelliset tietokannat

 [Italian oikeusministeriön](#) verkkosivustossa on tietoja oikeuslaitoksesta, oikeusministeriöstä ja eri virastojen toimivallasta sekä yhteystiedot.

 [Consiglio Superiore della Magistratura](#) (tuomarikunnan korkein neuvosto) antaa verkkosivustossaan tietoja Italian oikeusjärjestelmästä italiaksi, englanniksi ja ranskaksi.

Kummankin verkkosivuston käyttö on maksutonta.

Päivitetty viimeksi: 18/01/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Kypros

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Oikeushallinto

Kypros oli Britannian siirtomaa vuoteen 1960 saakka, ja sen oikeusjärjestelmä perustuu lähes kokonaan Englannin oikeusjärjestelmään. Kyproksen lainsäädäntö perustuu common law -järjestelmän ja tasapuolisuuden periaatteisiin.

Kyproksen tasavallan perustamisesta saakka voimassa olleessa oikeusjärjestelmässä on säilynyt Englannin oikeusjärjestelmän vaikutus. Kyproksen tasavallan tuomioistuimet soveltavat seuraavaa lainsäädäntöä:

Kyproksen tasavallan perustuslaki (Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας)

perustuslain 188 artiklan nojalla säilytetty lainsäädäntö

common law järjestelmän periaatteet ja tasapuolisuuden periaatteet

edustajainhuoneen (Βουλή των Αντιπροσώπων) antama lainsäädäntö.

Kun Kyproksen tasavalta liittyi Euroopan unioniin vuonna 2004, perustuslakia muutettiin siten, että Euroopan unionin lainsäädäntö on ensisijainen siihen nähden.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Kyproksessa on kahden eri oikeusasteen tuomioistuimia: korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο) (toinen oikeusaste) ja jäljempänä luetellut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet:

KORKEIN OIKEUS (ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ)

ALUETUOMIOISTUIMET (ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)

RIKOSYLIOIKEUDET (ΚΑΚΟΥΡΓΙΟΔΙΚΕΙΑ)

PERHETUOMIOISTUIMET (ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)

VUOKRANVALVONTATUOMIOISTUIN (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΝ)

TYÖTUOMIOISTUIN (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ)

SOTATUOMIOISTUIN (ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ).

Oikeudelliset tietokannat

Virallista oikeudellista tietokantaa ei toistaiseksi ole. Sen sijaan on eräitä yksityisiä oikeudellisia tietokantoja, jotka tarjoavat tilaajapohjaisia palveluja. Osa niistä tarjoaa myös maksuttoman käyttöoikeuden.

Tietokannoissa on tietoja tuomioistuinten päätöksistä ja primaarilainsäädäntöä.

Linkkejä

 [Kyproksen korkein oikeus](#) (Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου)

Päivitetty viimeksi: 11/04/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla:

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Latvia

Tässä osassa luodaan yleiskatsaus Latvian tuomioistuinjärjestelmään.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Latvialla on lainsäädäntö- ja toimeenpanovallasta riippumaton oikeuslaitos, joka koostuu kolmesta oikeusasteesta. Perustuslain mukaan lainkäytöstä vastaavat alioikeudet (käräjäoikeudet), aluetuomioistuimet ja korkein oikeus sekä sodan tai poikkeustilan aikana myös sotatuomioistuimet.

Oikeushallinto

Tuomiovaltalain ([☞](#) *likums "Par tiesu varu"*) mukaan tuomioistuinten hallinnosta vastaa valtionhallinnossa **oikeusministeriö**.

Oikeusministeriö

voi antaa sisäisiä ohjeita alioikeuksien (käräjäoikeuksien), aluetuomioistuinten ja kiinteistörekisteriosastojen hallinnollisten toimien organisoimiseksi; voi pyytää alioikeuksilta, aluetuomioistuimilta ja kiinteistörekisteriosastoilta tietoja, joita se tarvitsee lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi; valvoo alioikeuksien, aluetuomioistuinten ja kiinteistörekisteriosastojen hallintoa;

toimittaa tarkastuksia alioikeuksissa, aluetuomioistuimissa ja kiinteistörekisteriosastoissa.

Tuomioistuinten hallintovirasto (*Tiesu administrācija*) vastaa alioikeuksien, aluetuomioistuinten ja kiinteistörekisteriosastojen hallinnollisten tehtävien organisoinnista. Se vastaa toiminnastaan oikeusministerille.

Korkeimmalla oikeudella (*Augstākā tiesa*) ei ole hallinnollisia sidoksia alioikeuksiin tai aluetuomioistuimiin. Korkeimman oikeuden töiden organisoinnista vastaa sen presidentti. Korkeimmassa oikeudessa on erillinen hallintoyksikkö (*Augstākās tiesas Administrācija*).

Tuomarineuvosto (*Tieslietu padome*) on kollegiaalinen elin, joka osallistuu oikeudenkäytön poliittiseen ja strategiseen suunnitteluun ja tuomioistuinlaitoksen työnkulun kehittämiseen.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus ja hierarkia

Yleiset tuomioistuimet – ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet ja muutoksenhakutuomioistuimet

Alioikeudet (käräjäoikeudet) (*rajonu (pilsētu) tiesas*) ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimia, jotka käsittelevät riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasioita. Niillä voi olla tuomiopiirinsä alueella useita erillisiä yksiköitä, esim. oikeustaloja. Alioikeuksilla voi olla oma **kiinteistörekisteriosasto (*zemesgrāmatu nodaja*)**. Kiinteistörekisteriosasto hoitaa kiinteistörekisteriä (johon tehdään kiinteää omaisuutta ja niihin liittyviä oikeuksia koskevat merkinnät), käsittelee riidattomat täytäntöönpanoasiat ja perintäasiat ja hyväksyy huutokauppailmoitukset.

Aluetuomioistuimet (*apgabaltiesas*) toimivat riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasioissa muutoksenhakutuomioistuinina kolmen tuomarin kokoonpanossa. Niillä voi olla tuomiopiirinsä alueella useita erillisiä yksiköitä, esim. oikeustaloja.

[☞](#) **Tuomiovaltalain** mukaan **sotaoikeus** voi kokoontua sodan tai poikkeustilan aikana. [☞](#) **Sotaoikeuslain** mukaan määräyksen sotatuomioistuinten toiminnan aloittamisesta antaa oikeusministeriö. Jos näin tapahtuu, ensimmäisen oikeusasteen sotatuomioistuimia voi olla yksi tai useampia. Toisen oikeusasteen sotatuomioistuimia on yksi.

Korkein oikeus

Korkein oikeus (*Augstākā tiesa*) koostuu kolmesta jaostosta (*departamenti*, riita-asioiden, rikosasioiden ja hallintolainkäyttöasioiden jaostot) ja kahdesta kamarista (*palātas*, riita-asioiden ja rikosasioiden kamarit). Korkein oikeus toimii oikeuskysymyksiä koskevissa asioissa kassaatioituomioistuinina (*kasācijas instance*), ellei laissa säädetä toisin. Korkeimmassa oikeudessa oli 31. joulukuuta 2014 asti myös kaksi kamarina (riita-asioiden ja rikosasioiden kamarit), mutta 1. tammikuuta 2015 ja 31. joulukuuta 2016 välisenä aikana toiminnassa on ainoastaan riita-asioiden kamari.

Korkeimman oikeuden kamarien ja senaatin tuomarit kokoontuvat yhdessä **täysistuntoon (*plēnums*)**. Täysistunnossa pohditaan ajankohtaisia lainsäädännön tulkintakysymyksiä. Täysistunto valitsee myös kurinpitotuomioistuimen (*Disciplinārtiesas*) jäsenet. Kurinpitotuomioistuimessa on kuusi tuomaria korkeimman oikeuden eri jaostoista. Kurinpitotuomioistuin kutsutaan koolle tarkastelemaan kurinpitolautakunnan (*Tiesnešu disciplinārkolēģija*) päätösten laillisuutta. Oikeussäännösten tulkintaan välittömästi liittyviä kysymyksiä voi lainsäädännön yhtenäisen soveltamisen varmistamiseksi käsitellä joko korkeimman oikeuden täysistunto tai asianomaisen kamarin tai jaoston täysistunto.

Perustuslakituomioistuin (*Satversmes tiesa*) on riippumaton lainkäyttöelin, joka käsittelee lakien ja muiden säädösten perustuslainmukaisuutta perustuslaissa ja perustuslakituomioistuinta koskevassa laissa säädetyn toimivaltansa puitteissa. Se käsittelee myös muita sille siirrettyjä asioita perustuslakituomioistuinta koskevan lain mukaisesti.

Oikeudelliset tietokannat

Latviassa on seuraavat oikeudelliset tietokannat:

[☞](#) **Oikeusministeriön** verkkosivuilla on tietoja tuomioistuinjärjestelmästä ja sen piirissä työskentelevistä henkilöistä (julkiset notaarit, tuomioistuinten virkamiehet). Ne on linkitetty muihin tuomioistuinjärjestelmää koskeviin verkkosivuihin.

Latvian kansallinen oikeusportaali [☞](#) **Latvija.lv**

Latvija.lv -portaalin kautta pääsee valtion- ja kunnallishallinnon elinten verkkosivuille. Portaalin tiedot on jaoteltu aiheittain.

Kohdasta **E-services (*E-pakalpojumi*)** pääsee keskitettyihin sähköisiin palveluihin. Portaalin tämä osa sisältää toiminnon, jonka avulla käyttäjät voivat pyytää ja ottaa vastaan keskus- ja paikallishallinnon sähköisiä palveluja, seurata niiden toimeenpanoa ja saada tietoa pyytämiensä sähköisten palvelujen tuloksista. Palveluhaun ("*Service catalogue*", *Pakalpojumu katalogs*) kautta pääsee kaikkiin keskus- ja paikallishallinnon tarjoamiin palveluihin. Sen avulla saa olennaiset tiedot keskus- ja paikallishallinnon tarjoamista palveluista, palvelujen hakemisesta ja vastaanottamisesta sekä maksuista ja palvelujen sisällöstä. Sähköisten palvelujen kuvaukseen on liitetty linkki lähdetietoihin, verkkosivustoon tai suoraan asiaa koskevaan sivuun tai palveluun. Käyttäjä pääsee tutustumaan tietoihin joko hakemistosta, joka on jaoteltu elämäntilanteen perusteella, tai käyttämällä portaalin hakutoimintoja. Keskitetyn palveluhakemiston sisällöstä vastaavat palveluja tarjoavat viranomaiset.

[☞](#) **Latvija.lv-portaalin tavoitteena** on antaa Latvian kansalaisille ja maassa asuville ulkomaalaisille pääsy Latvian viranomaisten internetpalveluihin ja toimia näiden palvelujen keskitettynä yhteispisteinä.

Portaalin käyttö on **maksutonta**.

Linkkejä

[☞](#) **Latvian tuomioistuimet**, [☞](#) **Korkein oikeus**, [☞](#) **Perustuslakituomioistuin**, [☞](#) **Tuomioistuinhallinto**, [☞](#) **Oikeusministeriö**

Päivitetty viimeksi: 12/07/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Liettua

Tässä osiossa kerrotaan Liettuan tuomioistuinlaitoksesta.

Oikeuslaitos. Tuomioistuinjärjestelmä

Liettua on 22 **yleistä tuomioistuinta** ja 3 **erityistuomioistuinta** (hallintotuomioistuinta).

Tuomioistuinten hallinto

Tuomareiden yleiskokous (*Visuotinis teisėju susirinkimas*) on tuomioistuinlaitoksen ylin itsehallintoelin, johon kuuluvat kaikki Liettuan tuomarit.

Liettuan **tuomioistuinneuvosto (*Teisėju taryba*)** on tuomioistuinlaitoksen toimeenpaneva itsehallintoelin, jossa on 23 jäsentä. Se varmistaa tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuuden.

Tuomareiden kunniaistuonin (*Teisėju garbės teismas*) on tuomioistuinlaitoksen itsesääntelyelin, joka käsittelee tuomareiden kurinpitoasioita ja tuomareiden vetoomuksia kunnianloukkausta koskevissa asioissa.

Oikeushallinto (*Nacionalinės teismų administracija*) pyrkii varmistamaan, että oikeuslaitoksen instituutit toimivat tehokkaasti, ja auttaa takaamaan tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuuden sekä tuomioistuinten organisatorisen itsemääräämisoikeuden.

Päivitetty viimeksi: 18/11/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Luxemburg

Tässä osassa on tietoja Luxemburgin tuomioistuinjärjestelmästä.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Luxemburgin suurherttuakunnan tuomioistuinjärjestelmä muodostuu yleisistä tuomioistuimista ja hallintotuomioistuimista. Näiden rinnalla toimii perustuslakituomioistuin.

Yleiset tuomioistuimet

Perustuslain mukaan tuomioistuinten tehtävänä on huolehtia lainkäytöstä ja soveltaa yleisiä ja paikallisia asetuksia ja muita säädöksiä edellyttäen, että ne ovat lakien mukaisia.

1) Yleiset tuomioistuimet

Korkein oikeus (Cour Supérieure de Justice)

Yleisten tuomioistuinten järjestelmän ylintä astetta edustaa korkein oikeus, joka muodostuu **kassaatiotuomioistuimesta (Cour de cassation)** ja **muutoksenhakutuomioistuimesta (Cour d'appel)** sekä **yleisen syyttäjän virastosta (Parquet général)**. Korkein oikeus sijaitsee Luxemburgin kaupungissa.

Piirituomioistuimet (Tribunaux d'arrondissement)

Maa on jaettu **kahteen tuomiopiiriin**, Luxemburgin ja Diekirchin piiriin, joissa molemmissa toimii piirituomioistuin.

Rauhantuomioistuimet (Justices de Paix)

Rauhantuomioistuimia on kolme, joista yksi sijaitsee Luxemburgin kaupungissa, yksi Esch-sur-Alzettessa (Luxemburgin tuomiopiiri) ja yksi Diekirchissä (Diekirchin tuomiopiiri).

2) Erityistuomioistuimet

Ylin sosiaaliturva-asioita käsittelevä tuomioistuin (Conseil supérieur de la sécurité sociale)

Ylin sosiaaliturva-asioita käsittelevä tuomioistuin muodostuu puheenjohtajasta, kahdesta apulaistuomarista, työnantaja edustavasta apujäsenestä ja työntekijöitä edustavasta apujäsenestä.

Sosiaaliturva-asioita käsittelevä välitystuomioistuin (Conseil arbitral de la sécurité sociale)

Sosiaaliturva-asioita käsittelevä välitystuomioistuin (Conseil arbitral de la sécurité sociale) muodostuu puheenjohtajasta, työnantaja edustavasta apujäsenestä ja työntekijöitä edustavasta apujäsenestä.

Hallintotuomioistuimet

Ylin hallinto-oikeus (Cour administrative)

Ylin hallinto-oikeus (Cour administrative) muodostuu yhdestä jaostosta, johon kuuluu kolme tuomaria.

Hallintotuomioistuin (Tribunal administratif)

Hallintotuomioistuin (Tribunal administratif) muodostuu neljästä jaostosta, joihin kuhunkin kuuluu kolme tuomaria.

Oikeudelliset tietokannat

[☞ Oikeusministeriön](#) verkkosivustolla on tietoja oikeusministeriöstä, oikeusalan ammateista, lainsäädännöstä, tuomioistuimista ja vankiloista. Lisäksi sivustolla on tietoja kansalaisille tarjottavista palveluista, lomakkeista ja ajankohtaisia uutisia.

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Kyllä, tietokannan käyttö on **ilmaista**.

Linkkejä

[☞ Legilux](#)

[☞ Oikeudellinen portaali](#)

[☞ Hallintotuomioistuimet](#)

[☞ Luxemburgin oikeusministeriö](#)

[☞ Luxemburgin hallitus](#)

Päivitetty viimeksi: 24/11/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [hu](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Unkari

Tässä osiossa kerrotaan Unkarin tuomioistuinjärjestelmästä.

Oikeushallinto

Valtakunnallisen tuomioistuinneuvoston puheenjohtaja

Valtakunnallinen tuomioistuinneuvosto (*Országos Bírósági Hivatal*) vastaa keskitetysti tuomioistuinten hallinnosta puheenjohtajansa johdolla. Puheenjohtajaa avustavat yleinen varapuheenjohtaja ja muut varapuheenjohtajat sekä tuomioistuinneuvoston henkilökunta. Puheenjohtajan toimintaa valvoo kansallinen tuomarineuvosto (*Országos Bírói Tanács*). Valtakunnallisen tuomioistuinneuvoston puheenjohtaja vastaa keskushallinnon tehokkaasta toiminnasta ja hoitaa tehtäviään perustuslaissa säädetyn, oikeuslaitoksen riippumattomuutta koskevan periaatteen mukaisesti ja lainsäädäntöä noudattaen. Puheenjohtaja antaa tehtäviensä hoitamisen yhteydessä päätöksiä, asetuksia ja suosituksia.

Valtakunnallisen tuomioistuinneuvoston puheenjohtaja valitaan Unkarin presidentin ehdotuksesta parlamentin jäsenten kahden kolmasosan enemmistöllä.

Valtakunnallisen tuomioistuinneuvoston puheenjohtajan on oltava tuomari.

Kansallinen tuomarineuvosto

Kansallinen tuomarineuvosto (*Országos Bírói Tanács*) valvoo tuomioistuinten keskushallintoa. Tämän 15 jäsentä käsittävän elimen toimipaikka on Budapest. Korkeimman oikeuden (*Kúria*) presidentti on viran puolesta kansallisen tuomarineuvoston jäsen, ja muut 14 jäsentä valitaan tuomareiden edustajien kokouksessa kyseisistä edustajista. Valinta suoritetaan salaisena lippuäänestyksenä yksinkertaisella enemmistöllä. Ensimmäisessä kokouksessa tuomareiden edustajat valitsevat yhden tuomarin muutoksenhakutuomioistumista, viisi tuomaria yleisistä tuomioistuimista, seitsemän tuomaria paikallisista tuomioistuimista ja yhden tuomarin työtuomioistuimista. (Piirioikeudet, hallintotuomioistuimet ja työtuomioistuimet aloittavat toimintansa 1. tammikuuta 2013.)

Tuomioistuinlaitos

Unkarissa oikeudenhoidosta huolehtivat seuraavat tuomioistuimet:

korkein oikeus (*Kúria*)

alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet (*ítéltőbírák*)

yleiset tuomioistuimet (*törvényszékek*)

piirioikeudet (*járásbíróságok*) ja

hallinto- ja työtuomioistuimet (*közigazgatási és munkaügyi bíróságok*).

Tuomiopiirit vastaavat yleensä hallinnollisia rajoja, ja tuomioistuimen nimi kertoo, missä tuomioistuin sijaitsee.

Myös **maallikkotuomarit** (*nem hivatalos bíró*) osallistuvat asioiden käsittelyyn laissa säädetyllä tavalla, mutta vain **ammattituomarit** voivat toimia yhden tuomarin kokoonpanossa (*egyesbíró*) ja oikeuden puheenjohtajana (*tanácselnök*).

Ammattituomarit nimittää virkaan Unkarin presidentti, ja heidät voidaan erottaa virasta vain laissa säädetyin perustein ja laissa säädettyjä menettelyjä noudattaen. Tuomarit ovat riippumattomia, ja vain laki velvoittaa heitä. Tuomarit eivät voi kuulua poliittiseen puolueeseen tai osallistua poliittiseen toimintaan.

Tuomioistuinhierarkia

Piirioikeudet, hallintotuomioistuimet ja työtuomioistuimet

Piirioikeudet, hallintotuomioistuimet ja työtuomioistuimet käsittelevät asiat **ensimmäisenä oikeusasteena**. (31. päivään joulukuuta 2012 asioita käsittelevät ensimmäisenä oikeusasteena paikalliset tuomioistuimet ja työtuomioistuimet.)

Hallintotuomioistuimet ja työtuomioistuimet käsittelevät hallinnollisten päätöksen muutoksenhakua sekä työsuhteisiin ja muihin vastaaviin suhteisiin liittyviä asioita (ja muita lain nojalla niille kuuluvia asioita).

Piirioikeuksiin sekä hallinto- ja työtuomioistuihin voidaan perustaa **osastoja** (*csoport*) käsittelemään tiettytyyppisiä asioita.

Yleiset tuomioistuimet

Yleiset tuomioistuimet käsittelevät asioita **ensimmäisenä oikeusasteena**, kun sitä laissa edellytetään, mutta ne voivat käsitellä myös **valituksia** (*fellebbezés*), jotka koskevat paikallisten tuomioistuinten ja työtuomioistuinten 31. joulukuuta 2012 saakka tekemiä ratkaisuja sekä piirioikeuksien ja hallinto- ja työtuomioistuinten 1. tammikuuta 2013 alkaen tekemiä ratkaisuja.

Yleiset tuomioistuimet muodostuvat **lautakunnista** (*tanács*), **osastoista** ja **rikosoikeuden, siviilioikeuden, kauppaoikeuden, hallinto-oikeuden ja työoikeuden jaostoista** (*kollégium*). Eri jaostot voivat toimia myös yhtenä yksikkönä.

Sotilastuomioistuimet (*katonai tanács*) voivat käsitellä yksittäisiä tapauksia nimetyssä yleisessä tuomioistuimessa tietyssä tuomiopiirissä.

Alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet

Alueellisten muutoksenhakutuomioistuinten sijaintipaikkakuntia ovat **Debrecen, Szeged, Budapest, Győr ja Pécs**. Alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet käsittelevät laissa säädetyissä asioissa **valituksia**, jotka koskevat paikallisten tuomioistuinten ja yleisten tuomioistuinten 31. joulukuuta 2012 saakka tekemiä ratkaisuja ja piirioikeuksien ja yleisten tuomioistuimen 1. tammikuuta 2013 alkaen tekemiä ratkaisuja. Lisäksi ne käsittelevät muita asioita, jotka kuuluvat lain mukaan niiden tuomiovaltaan. Joulukuun 31. päivään 2012 saakka hallinnollisia asioita koskevat muutoksenhaut käsittelee Budapestin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin (*Fővárosi Ítéltőbíróság*).

Alueellisissa muutoksenhakutuomioistuimissa on **lautakunnat ja rikos- ja siviilioikeuden jaostot**. Budapestin alueellisella muutoksenhakutuomioistuimella on 31. joulukuuta 2012 saakka myös hallinto-oikeuden jaosto.

Tuomiopiirit

Szegedin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Csongrádin, Bács-Kiskunin ja Békésin läänit

Pécsin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Baranyan, Somogyn, Tolnan ja Zalan läänit

Debrecenin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Hajdú-Biharin, Borsod-Abaúj-Zemplénin, Jász-Nagykun-Szolnokin ja Szabolcs-Szatmár-Beregin läänit

Győrin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Győr-Moson-Sopronin, Komárom-Esztergomian, Vasin ja Veszprémin läänit

Budapestin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Budapest sekä Fejérian, Hevesin, Pestin ja Nógrádin läänit.

Korkein oikeus (*Kúria*)

Korkein oikeus on Unkarin tuomioistuinjärjestelmän ylin elin, ja se toimii Budapestissä. Korkein oikeus varmistaa, että tuomioistuimet soveltavat lainsäädäntöä yhdenmukaisesti, ja antaa sitä varten lainsäädäntöä yhtenäistäviä päätöksiä, jotka sitovat kaikkia tuomioistujia.

Korkeimman oikeuden presidentin valitsee parlamentti Unkarin presidentin ehdotuksesta jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä. Korkeimman oikeuden presidentin on oltava tuomari. Korkeimman oikeuden varapresidentit nimittää korkeimman oikeuden presidentin ehdotuksesta Unkarin presidentti. Korkein oikeus

käsittelee **valituksia**, jotka koskevat **yleisten tuomioistuinten ja alueellisten muutoksenhakutuomioistuinten** antamia tuomioita (laissa määritellyissä asioissa), käsittelee hakemuksia, joissa sitä pyydetään **arvioimaan uudelleen lopullista tuomiota** (*felülvizsgálati kérelem*),

tekee **lainsäädännön yhdenmukaisuutta koskevia päätöksiä** (*jogegységi határozat*), jotka velvoittavat kaikkia tuomioistujia,

tarkastelee lopullista tuomioita muodostuvaa **oikeuskäytäntöä** ja tuomioistuinten yleistä tuomiokäytäntöä,

antaa **periaatepäätöksiä ja -määräyksiä**,

tarkastelee **paikallishallinnon asetusten** lainmukaisuutta ja tarvittaessa kumoaa ne,

tekee päätöksiä, joissa todetaan, että paikallishallinto ei ole noudattanut lakisääteistä veloitettua antaa lainsäädäntöä, ja

käsittelee **muut asiat**, jotka kuuluvat sen tuomiovaltaan.

Korkeimmassa oikeudessa on **tuomio- ja yhdenmukaistamisosastot** (*ítélkező és jogegységi tanács*), **paikallishallintoa ja periaatepäätöksiä käsittelevät osastot, rikos-, siviili-, hallinto- ja työoikeuden jaostot** sekä oikeuskäytäntöä tarkastelevat osasto.

Päivitetty viimeksi: 17/11/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitettyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Malta

Tässä osiossa kerrotaan Maltan tuomioistuinlaitoksesta.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Maltaan tuomioistuinjärjestelmä on pohjimmiltaan **kaksiportainen järjestelmä**, johon kuuluu tuomarin (*judge*) tai rauhantuomarin (*magistrate*) johtama ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ja muutoksenhakutuomioistuin (*Court of Appeal*). Ylemmän oikeusasteen muutoksenhakutuomioistuin (*Court of Appeal in its superior jurisdiction*) toimii kolmen tuomarin kokoonpanossa, kun muutosta haetaan yhden tuomarin kokoonpanossa toimivan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioon. Alemman oikeusasteen muutoksenhakutuomioistuin (*Court of Appeal in its inferior jurisdiction*) toimii yhden tuomarin kokoonpanossa, kun haetaan muutosta yhden rauhantuomarin kokoonpanossa toimivan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioon. Lisäksi on useita erityistuomioistujia, jotka toimivat omalla oikeudenalallaan ja joiden toimivallan laajuus vaihtelee. Lähes kaikki asianosaisten valitukset (*appeal*),

jotka koskevat erityistuomioistuimen ratkaisua, käsitellään alemman oikeusasteen muutoksenhakutuomioistuimessa ja jotkin valitukset ylemmän oikeusasteen muutoksenhakutuomioistuimessa.

Pääministeri nimittää tuomioistuinlaitoksen pääjohtajan (*Director General (Courts)*), joka vastaa tuomioistuinten hallinnosta. Pääjohtajaa avustavat riita-asioiden kirjaaja (*Registrar, Civil Courts and Tribunals*), rikosoikeudellisten asioiden kirjaaja (*Registrar, Criminal Courts and Tribunals*) ja Gozon tuomioistuinten kirjaaja (*Registrar (Gozo Courts and Tribunals)*) sekä tukipalvelujen johtaja (*Director (Support Services)*).

Tuomioistuinlaitoksen pääjohtaja vastaa tuomioistuinoston (*Courts of Justice Department*) johtamisesta ja hallinnosta sekä kirjaamoista, arkistoista ja muista palveluista, ja lisäksi hän johtaa tuomioistuinostoa. Kaikki tuomioistuinoston haastemiehet toimivat tuomioistuinlaitoksen pääjohtajan alaisuudessa.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Kustakin tuomioistuimesta on esitetty lyhyt kuvaus alla olevassa taulukossa.

Tuomioistuinhierarkia

Muutoksenhaku-tuomioistuin (<i>Court of Appeal</i>)	Toinen oikeusaste Muutoksenhakuelin	Muutoksenhakutuomioistuin käsittelee valitukset , jotka koskevat ylempänä tai alempana oikeusasteena toimivien riita-asioita käsittelevien tuomioistuinten ratkaisuja. i) Muutoksenhakutuomioistuin käsittelee valitukset, jotka koskevat riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen ensimmäisen jaoston ja perheoikeusjaoston tekemiä ratkaisuja. ii) Muutoksenhakutuomioistuin käsittelee myös valitukset, jotka koskevat rauhantuomioistuinten ratkaisuja riita-asioissa sekä vähäisiä vaateita käsittelevän <i>Small Claims Tribunal</i> tuomioistuimen ja hallintotuomioistuinten ratkaisuja.	i) Kokoonpanossa kolme tuomaria ii) Kokoonpanossa yksi tuomari
Rikosasoiden muutoksenhaku-tuomioistuin (<i>Court of Criminal Appeal</i>)	Toinen oikeusaste Muu-toksenhakuelin	Rikosasoiden ylemmän oikeusasteen (<i>superior jurisdiction</i>) muutoksenhakutuomioistuin käsittelee rikostuomioistuimissa tuomittujen henkilöiden valitukset . Rikosasoiden alemman oikeusasteen (<i>inferior jurisdiction</i>) muutoksenhakutuomioistuin käsittelee myös valitukset , jotka koskevat rikostuomioistuimena kokoontuvan rauhantuomioistuimen ratkaisuja.	Kokoonpanossa kolme tuomaria Kokoonpanossa yksi tuomari
Rikostuomioistuin (<i>Criminal Court</i>)	Ensimmäinen oikeus-aste	Rikostuomioistuin käsittelee sellaiset rikosasiat , joihin rauhantuomio-istuinten tuomiovalta ei ulotu.	Kokoonpanossa yksi puheenjohtajana toimiva tuomari ja joskus yhdeksän valamiestä
Riita-asioita käsittelevä tuomioistuin (<i>Civil Court</i>): Riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen ensimmäinen jaosto (<i>First Hall of the Civil Court</i>) Riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen Voluntary Jurisdiction jaosto (<i>Voluntary Jurisdiction Section</i>) Riita-asioita käsittelevän tuomio-istuimen perhe-oikeusjaosto (<i>Civil Court (Family Section)</i>)	Ensimmäinen oikeus-aste	Riita-asioiden tuomioistuimen ensimmäinen jaosto käsittelee luonteeltaan siviili- tai kauppaoikeudellisia asioita , jotka ylittävät rauhantuomio-istuimen tuomiovallan. Käyttäessään perustuslakia koskevaa toimivaltaa se käsittelee myös asiat, jotka liittyvät Euroopan ihmisoikeus-sopimuksen mukaisten perustuslailla suojattujen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien rikkomiseen. Riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen <i>Voluntary Jurisdiction</i> jaosto on ”vapaaehtoisen oikeudenhoidon” alalla toimiva tuomioistuin, joka päättää vajaavaltaisen henkilön oikeustoimikelpoisuuden rajoittamisesta , holhoojan nimeämisestä tällaiselle henkilölle, perinnönjaon käynnistämisestä ja testamentin toimeenpanijoiden vahvistamisesta. Se tallettaa myös salaiset testamentit. Riita-asioiden tuomioistuimen perheoikeusjaostossa käsitellään kaikki perheoikeuden alaan kuuluvat asiat , esimerkiksi avioliiton mitätöinnit, asumuserot, avioerot, elatusavut ja lasten huoltajuudet.	Puheenjohtajana tuomari Puheenjohtajana tuomari Puheenjohtajana tuomari
Rauhantuomioistuin (<i>Court of Magistrates</i>)	Ensimmäinen oikeus-aste	Riita-asioissa rauhantuomioistuimilla on ainoastaan ensimmäisen oikeusasteen alin tuomiovalta, joka rajoittuu yleensä asioihin, joissa vaatimus on arvoltaan enintään 15 000 euroa . Rikosasioissa rauhantuomioistuimilla on kaksiasteinen tuomiovalta: rikostuomioistuimena (<i>Court of Criminal Judicature</i>) omaan tuomiovaltaansa kuuluvissa asioissa ja	Puheen-johta-jana rauhan-tuomari

		tutkintatuomioistuimena rikosasioissa, jotka kuuluvat varsinaisen rikostuomioistuimen (<i>Criminal Court</i>) tuomiovaltaan. i) Rikostuomioistuimena (<i>Court of Criminal Judicature</i>) rauhantuomioistuimella on toimivalta käsitellä kaikki asiat, joissa on kyse rikoksesta, josta voidaan määrätä enintään kuuden kuukauden vapausrangaistus. ii) Tutkintatuomioistuimena (<i>Court of Inquiry</i>) rauhantuomioistuin suorittaa esitutkinnan, jos kyse on vakavasta rikoksesta, ja toimittaa tutkintapöytäkirjan oikeuskanslerille (<i>Attorney General</i>). Oikeuskansleri voi siirtää rikosasian, josta enimmäisrangaistus on kymmenen vuotta, takaisin rauhantuomioistuimen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi, jos syytetty ei vastusta tätä.	
Gozon rauhan-tuomioistuin (<i>Court of Magistrates for Gozo</i>)	Ensimmäinen oikeus-aste	Riita-asioissa Gozon rauhantuomioistuimella on kaksiasteinen tuomiovalta : alempi tuomiovalta, joka on verrattavissa Maltaan rauhantuomioistuimen tuomiovaltaan, ja sama ylempi tuomiovalta kuin riita-asioiden tuomioistuimen ensimmäisellä jaostolla (lukuun ottamatta perustuslaillista tuomiovaltaa) ja Maltaan riita-asioiden tuomioistuimen <i>Voluntary Jurisdiction</i> jaostolla. Rikosasioissa Gozon rauhantuomioistuimella on sama tuomiovalta kuin rikostuomioistuimena tai tutkintatuomioistuimena toimivalla Maltaan rauhantuomioistuimella.	Puheenjohtajana rauhantuomari
Nuorisotuomioistuin (<i>Juvenile Court</i>)	Ensimmäinen oikeus-aste	Nuorisotuomioistuin käsittelee alle 16-vuotiaita alaikäisiä koskevat syytteet ja muut asiat ja voi tehdä myös huostaanottopäätöksiä.	Kokoonpanossa yksi puheenjohtajana toimiva rauhantuomari ja kaksi jäsentä
Small Claims Tribunal -tuomioistuin	Ensimmäinen oikeus-aste	Vähäisiä vaateita käsittelevä <i>Small Claims Tribunal</i> tuomioistuin tekee ratkaisun nopeutetussa menettelyssä kohtuuden ja lainmukaisuuden (<i>equity and law</i>) periaatteiden perusteella alle 5 000 euron suuruisista vaatimuksista .	Puheenjohtajana tuomari (<i>adjudicator</i>)

Oikeudelliset tietokannat

Maltaan [oikeus- ja kulttuuriasioiden ja paikallishallinnon ministeriön](#) virallisella verkkosivustolla on monia verkkopalveluja. Sivusto on saatavissa maltan- ja englanninkielisenä, ja se sisältää tietoja oikeus- ja sisäasiainministeriöstä sekä tuomioistuimista, tuomioistuinjärjestelmästä ja oikeuslaitoksesta, ylimmän syyttäjän virastosta, tuomioistuinpalveluista ja oikeudellisista palveluista.

Seuraavat linkit johtavat tuomioistuinpalveluihin ja muihin oikeudellisiin palveluihin:

[Oikeus- ja kulttuuriasioiden ja paikallishallinnon ministeriö](#)

[Tuomioistuinpalvelut](#)

[Tuomioistuinpalvelut - Sentenzi Online -tuomiotietokanta](#)

[Tuomioistuinpalvelut – Oikeuskäsittelyt](#)

[Tuomioistuinpalvelut – Istuntosalien käyttö](#)

[Tuomioistuinpalvelut – Tilastot](#)

[Tuomioistuinpalvelut – Pakko- ja vahingonkorvaus](#)

[Tuomioistuinpalvelut – Riita-asioissa käytettävät lomakkeet \(maltankielinen\)](#)

[Tuomioistuimen asiantuntijat](#)

[Oikeudelliset palvelut \(Maltaan lainsäädäntö\)](#)

Päivitetty viimeksi: 04/05/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Alankomaat

Tällä sivulla on koottu tietoa oikeudenhoidosta Alankomaissa.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Tuomioistuinhallinto

Tuomarineuvosto (*Raad voor de Rechtspraak*) on osa tuomioistuinlaitosta, mutta se ei varsinaisesti jaa oikeutta. Sillä on joitakin oikeusministerille aiemmin kuuluneita tehtäviä. Ne liittyvät käytännön toimintaan: määrärahojen jakaminen, varainhoidon valvonta, henkilöstöpolitiikka, tieto- ja viestintätekniikka ja toimintilat. Tuomarineuvosto auttaa tuomioistuimia hoitamaan niille kuuluvia tehtäviä edellä mainituilla aloilla. Tuomarineuvoston tehtävänä on myös edistää tuomioistuinlaitoksen toiminnan laatua ja antaa lausuntoja uudesta lainsäädännöstä, jolla on vaikutuksia oikeudenhoitoon. Lisäksi tuomarineuvosto edustaa tuomioistuinlaitosta yhteiskunnallisessa ja poliittisessa keskustelussa. Tuomarineuvoston tehtävät liittyvät käytännön toimintaan (laajimmassa mahdollisessa merkityksessä), rahankäyttöön ja oikeudenhoidon laadullisiin näkökohtiin.

Tuomarineuvostolla on keskeinen rooli tuomioistuinlaitoksen talousarvion laatimisessa ja täytäntöönpanossa sekä varainhoidon valvonnassa. Talousarvio perustuu tuomarineuvoston ylläpitämään työmäärän mittausjärjestelmään. Tuomarineuvosto kannustaa tuomioistuimia kehittämään toimintatapojaan ja

valvoo tätä työtä. Tähän liittyviä tuomarineuvoston erityistehtäviä ovat henkilöstöpolitiikka, toimitilat, tieto- ja viestintäteknikka ja suhteet tuomioistuinlaitoksen ulkopuolisiin tahoihin. Tuomarineuvostolla on joitakin lakisääteisiä valtuuksia, joiden nojalla se hoitaa näitä tehtäviä. Sillä on esimerkiksi toimivaltaa antaa käytännön toimintaa koskevia sitovia yleisoheja, mutta se pyrkii välttämään tämän toimivallan käyttöä.

Tuomarineuvosto valitsee ja palkkaa tuomioistuinlaitoksen palveluksessa työskentelevät virkamiehet ja vastaa näiden kouluttamisesta. Se hoitaa näitä tehtäviä tiiviissä yhteistyössä tuomioistuinten hallintoneuvostojen kanssa. Tuomarineuvostolla on merkittävä vaikutusvalta hallintoneuvostojen jäseniä nimitettäessä.

Tuomioistuinlaitoksen toiminnan laatua koskevia tuomarineuvoston tehtäviä ovat lain yhdenmukaisen soveltamisen edistäminen ja oikeudenhoidon laadun parantaminen. Vaikka nämä tehtävät liittyvät läheisesti oikeudenhoitoon, tuomarineuvostolla ei ole sen suhteen velvoittavia valtuuksia.

Tuomarineuvostolla on myös yleinen neuvoo-antava rooli. Se toimii hallituksen neuvonantajana, kun annetaan uusia lakeja, joilla on vaikutuksia oikeudenhoitoon. Tässä roolissa se konsultoi jatkuvasti tuomioistuinten hallintoneuvostoja.

Vaikka tuomarineuvostolla on toimivaltuuksia, sen ja tuomioistuinten välistä suhdetta ei pidä nähdä hierarkkisena. Tuomarineuvoston päätarkoituksena on avustaa tuomioistuinta niiden tehtävien hoitamisessa. Jotta tehtävät tulisivat hoidettua asianmukaisesti, tuomarineuvosto kuuluu säännöllisesti tuomioistuinten puheenjohtajia, johtajia, jaostopäällikköjä ja tuomioistuinten edustajien kollegioita (neuvoo-antava elin, joka koostuu tuomioistuinten edustajista).

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Alioikeudet

Alankomaat on jaettu 11 tuomiopiiriin, joista kullakin on oma alioikeus (*rechtbank*). Jokaisella alioikeudella on tietty määrä eri puolella tuomiopiiriä sijaitsevia istuntopaikkoja. Alioikeuksissa on vähintään neljä jaostoa: hallinto-oikeudellinen jaosto, siviilioikeudellinen jaosto, rikosoikeudellinen jaosto ja kantonijaosto. Perhe- ja nuorisooikeusasiat käsitellään yleensä erillisessä jaostossa, joskus myös ulkomaalaisasiat; päätösvalta asiassa on alioikeuden johdolla.

Jaostot

Kantonijaosto

Tavallisen kansalaisen on suhteellisen helppoa saada asiansa kantonijaoston (*kanton*) käsiteltäväksi. Kansalaisilla on oikeus esittää asiansa itse ilman asianajajan apua. Siviilioikeuden alaan kuuluvissa asioissa kantonijaosto käsittelee kaikki vuokrausta, osamaksua ja työsuhteita koskevat asiat sekä riita-asiat, joiden arvo on enintään 25 000 euroa.

Rikosoikeuden alalla kantonijaosto käsittelee ainoastaan rikkomuksia. Niissä poliisi tai syyttäjä ehdottaa usein sovitteluratkaisua. Jos syytetty ei hyväksy ehdotusta, asia tulee kantonijaoston käsiteltäväksi. Yleensä kantonijaosto antaa päätöksensä heti istunnon päätteeksi.

Rikosoikeudellinen jaosto

Rikosoikeudellisen jaoston (*strafrecht*) tuomarit käsittelevät kaikki sellaiset rikokset, jotka eivät kuulu kantonijaostolle. Asiat voidaan käsitellä joko yhden tuomarin kokoonpanossa tai täydessä kolmen tuomarin kokoonpanossa. Kolmen tuomarin kokoonpanossa käsitellään monimutkaisemmat asiat sekä asiat, joissa syyttäjä vaatii yli vuoden mittaista vankeustuomiota.

Siviili-/perheoikeudellinen jaosto

Siviilioikeuden jaostossa (*civiel recht*) käsitellään myös sellaiset asiat, joita ei ole erikseen osoitettu kantonijaostolle. Useimmiten ratkaisun tekee yksi tuomari, mutta monimutkaisemmat asiat käsitellään täydessä kolmen tuomarin kokoonpanossa. Muutamissa alioikeuksissa on erillinen perhe- ja nuorisooiain jaosto, jos tällaisia asioita on huomattavan paljon.

Hallinto-oikeudellinen jaosto

Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta hallinto-oikeudelliset riita-asiat käsitellään alioikeuksissa. Usein hallintoviranomaisissa on jo suoritettu vastaväitemenettely ennen kuin asia tulee alioikeuden hallinto-oikeudellisen jaoston (*bestuursrecht*) käsiteltäväksi. Asiat käsitellään tavallisesti yhden tuomarin kokoonpanossa, mutta alioikeus voi osoittaa asian käsittelyyn kolme tuomaria, jos asia on monimutkainen tai siihen liittyy perustavanlaatuisia kysymyksiä. Jos alioikeudessa ei ole erillistä jaostoa ulkomaalaisasioiden käsittelyä varten, ne käsitellään hallinto-oikeudellisessa jaostossa tai jossakin sen alajaostossa. Virkamiehiä ja sosiaaliturvakysymyksiä koskeissa asioissa muutoksenhaku tapahtuu erityisessä virkamies- ja sosiaaliturva-asioiden ylioikeudessa (*Centrale Raad van Beroep*). Useimmissa muissa asioissa muutosta haetaan korkeimman hallinto-oikeuden hallinto-oikeudelliselta jaostolta (*Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State*).

Muutoksenhakutuomioistuimet

Alankomaiden 11 tuomiopiiriä on jaettu neljään muutoksenhakutuomioistuinten (*gerechtshof*) lainkäyttöalueeseen, jotka ovat Haag, Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden ja 's-Hertogenbosch. Rikos- ja siviilioikeuden aloilla muutoksenhakutuomioistuinten tuomarit käsittelevät vain asiat, joissa haetaan muutosta alioikeuden antamaan tuomioon. Muutoksenhakutuomioistuin tutkii uudelleen tapauksen tosiseikat ja tekee omat päätelmänsä.

Muutoksenhakutuomioistuimen ratkaisusta on useimmissa tapauksissa mahdollista tehdä kassaatiovalitus Alankomaiden korkeimpaan oikeuteen. Rikos- ja siviilioikeudellisten asioiden lisäksi muutoksenhakutuomioistuimet käsittelevät kaikki verotusta koskevat muutoksenhaut.

Erityistuomioistuimet

Virkamies- ja sosiaaliturva-asioiden ylioikeudelta voi hakea muutosta kyseisiä asioita koskeviin päätöksiin. Se on tämän alan ylin oikeusaste ja toimii Utrechtissa.

Elinkeinoelämän muutoksenhakulautakunta (*College van Beroep voor het bedrijfsleven*) on erityinen hallintotuomioistuin, joka ratkaisee hallinto-oikeuden alan sosiaalis-taloudelliset riita-asiat. Lisäksi se toimii muutoksenhakutuomioistuinten tiettyjä lakeja, esimerkiksi kilpailulakia ja televiestintälakia, koskevilla valituksissa. Sen toimipaikka on Haagissa.

Korkein oikeus

Haagissa sijaitseva Alankomaiden korkein oikeus (*Hoge Raad der Nederlanden*) tutkii, onko alemman oikeusasteen tuomioistuin ratkaisua antaessaan soveltanut lakia asianmukaisesti. Tässä vaiheessa ei enää tutkita alemman tuomioistuimen vahvistamia tosiseikkoja. Korkeimpaan oikeuteen tehdyllä kassaatiovalituksella (*beroep in cassatie*) on näin ollen tärkeä tehtävä oikeudenkäytön yhtenäisyyden varmistamisessa.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoa on saatavilla [Alankomaiden tuomioistuinlaitoksen](#) sivustolla.

Oikeuskäytäntöön voi tutustua [oikeustapaustietokannassa](#).

Onko tietokannan käyttö maksutonta?

Kyllä, käyttö on maksutonta.

Linkkejä

[Alankomaiden tuomioistuinlaitos](#)

Päivitetty viimeksi: 06/01/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Itävalta

Portaalin tässä osiossa esitetään yleiskatsaus Itävallan tuomioistuihin.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Oikeuslaitoksen katsotaan olevan oikeusvaltion kolmas tukipilari; kaksi muuta ovat lainsäädäntö- ja toimeenpanovalta. Itävallan liittovaltion perustuslain mukaan **yleiset tuomioistuimet kuuluvat liittovaltiotasolle**. Tuomioistuinjärjestelmän kaikki tasot ovat erillään toimeenpanojärjestelmästä. Lisäksi joillakin aloilla toimii riippumattomia tuomioistuihin (*weisungsfreie richterliche Senate*), joihin sovelletaan erityissääntöjä.

Itävallan tuomioistuinjärjestelmään kuuluvat – liittovaltion oikeusministeriön lisäksi – yleiset tuomioistuimet, syyttäjänvirastot, vankilat (rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavat laitokset sekä tutkintavankilat) ja rikosseuraamuslaitokset (joista useimpien toiminnasta vastaa yksityinen taho):

Yleiset tuomioistuimet (*ordentliche Gerichte*) ovat valtion elimiä, joissa päätetään siviilioikeudellisista vaatimuksista ja rikossyytteistä muodollisessa menettelyssä. Ne perustetaan lain nojalla, ne koostuvat riippumattomista ja puolueettomista tuomareista, joita ei voida erottaa eikä siirtää virasta, ja ne ovat toiminnassaan sidottuja ainoastaan lakiin.

Syyttäjänvirastot (*Staatsanwaltschaften*) ovat tuomioistuinten erillisiä erityiselimiä. Niiden tehtävänä on yleisen edun turvaaminen rikosoikeudenkäytössä. Ne johtavat esitutkintaa, vastaavat syytteen esittämisestä sekä hoitavat syyttäjätöitä rikosoikeudenkäynneissä. Syyttäjänvirastojen katsotaan olevan osa yleistä tuomioistuinjärjestelmää.

Vankilat vastaavat rangaistusten ja muiden vapaudenmenetyksen käsittävien turvaamistoimenpiteiden täytäntöönpanosta.

Tuomioistuinjärjestelmä kattaa myös **rikosseuraamuslaitokset**. Ne vastaavat ehdolliseen rangaistukseen tuomituista henkilöistä ja ehdonalaan vapautteen päästetyistä vangeista. Nämä tehtävät on pääosin siirretty yksityisille järjestöille, jotka kuitenkin ovat liittovaltion oikeusministeriön valvonnassa.

Oikeushallinnon johdossa on liittovaltion oikeusministeri. **Liittovaltion oikeusministeriö** on yksi liittovaltion korkeimmista hallintoelimityksistä. Liittovaltion oikeusministeri on liittohallituksen jäsen, ja hän vastaa poliittisesta johtamisesta ja koordinoimisesta sekä ylimmästä valvonnasta kaikkien asiaankuuluvien yksiköiden osalta.

Yleisten tuomioistuinten lisäksi Itävallassa on perustuslakituomioistuin (*Verfassungsgerichtshof*), korkein hallinto-oikeus (*Verwaltungsgerichtshof*) sekä (1.1.2014 lähtien) hallintotuomioistuihin (*Verwaltungsgerichte*). Liittovaltiotasolla toimii liittovaltion hallintotuomioistuin (*Bundesverwaltungsgericht*) ja liittovaltion verotuomioistuin (*Bundesfinanzgericht*). Näiden tuomioistuinten päätoimipaikka on Wienissä, mutta niillä on myös sivutoimipisteitä muualla. Lisäksi jokaisessa osavaltiossa on osavaltion hallintotuomioistuin (*Landesverwaltungsgericht*). Nämä tuomioistuimet eivät toimi oikeusministeriön alaisina.

Yleiset tuomioistuimet jakautuvat eri tasoihin:

Bezirksgericht-tuomioistuimet eli piirituomioistuimet

Landesgericht-tuomioistuimet eli osavaltion tuomioistuimet (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet eli *Gerichtshöfe erster Instanz*)

Oberlandesgericht-tuomioistuimet eli osavaltion ylioikeudet (toisen oikeusasteen tuomioistuimet eli *Gerichtshöfe zweiter Instanz*)

korkein oikeus (*Oberster Gerichtshof*).

Oikeudelliset tietokannat

 [Itävallan oikeuslaitoksen internetsivustolla](#) on yleistä tietoa Itävallan tuomioistuinjärjestelmästä.

Onko oikeudellinen tietokanta maksuton?

 [Itävallan oikeuslaitoksen internetsivuston](#) käyttö on maksutonta.

Päivitetty viimeksi: 26/10/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Puola

Tässä osiossa kerrotaan Puolan tuomioistuinjärjestelmästä.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Puolan perustuslain VIII luvussa käsitellään tuomioistuihin ja luetellaan viranomaiset, joiden tehtävänä on oikeudenhoito Puolassa. Nämä ovat korkein oikeus (*Sąd Najwyższy*)

yleiset tuomioistuimet (*sądy powszechnie*)

hallintotuomioistuimet (*sądy administracyjne*)

sotilastuomioistuimet (*sądy wojskowe*).

Oikeushallinto

Tuomioistuintyyppit – lyhyt kuvaus

Yleisiä tuomioistuihin ovat muutoksenhakutuomioistuimet (*sądy apelacyjne*), aluetuomioistuimet (*sądy okręgowe*) ja alioikeudet (*sądy rejonowe*). Nämä tuomioistuimet ratkaisevat muun muassa rikos-, siviili-, perhe- ja nuorisooikeudellisia asioita, kauppa- ja työoikeudellisia asioita sekä sosiaaliturvalainsäädäntöön liittyviä asioita. Lisäksi on asioita, jotka kuuluvat erikoistuomioistuinten (esimerkiksi sotilastuomioistuinten) toimivaltaan. Yleiset tuomioistuimet pitävät myös panttirekisteriä (*rejestr zastawów*), kansallista oikeusrekisteriä (*Krajowy Rejestr Sądowy*) ja tuomiorekisteriä (*Krajowy Rejestr Karny*).

Hallintotuomioistuihin ovat korkein hallinto-oikeus (*Naczelny Sąd Administracyjny*) ja alueelliset hallintotuomioistuimet (*wojewódzkie sądy administracyjne*), joita on yksi kutakin voivodikuntaa eli aluetta kohti.

Korkein oikeus (Sąd Najwyższy) käyttää ylintä tuomiovaltaa Puolassa. Se valvoo kaikkien muiden tuomioistuinten ratkaisuja ja varmistaa lain tulkinnan ja oikeuskäytännön yhdenmukaisuuden. Korkein oikeus ei kuulu yleisiin tuomioistuihin.

Puolan oikeusjärjestelmässä **perustuslakituomioistuinta** (*Trybunał Konstytucyjny*) ei katsota yleiseksi tuomioistuimeksi. Perustuslakituomioistuin ratkaisee ovatko kansallinen lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset perustuslain mukaisia

onko kansallinen lainsäädäntö yhdenmukaista sellaisten kansainvälisten sopimusten kanssa, jotka on ratifioitava ennen parlamentissa hyväksymistä ovatko valtion keskushallinnon viranomaisten antamat oikeussäännökset, ratifioidut kansainväliset sopimukset ja säädökset perustuslain mukaisia

ovatko puolueiden tavoitteet ja tehtävät perustuslain mukaisia

perustuslakivalitukset.

Valtakunnanoikeus (*Trybunał Stanu*) ratkaisee asiat, joissa valtion ylimmissä johtotehtävissä työskenteleviä (työskennelleitä) henkilöitä syytetään perustuslain tai muun lainsäädännön rikkomisesta.

Tuomioistuinhierarkia

Alioikeudet (*sądy rejonowe*) – yleensä ensimmäinen oikeusaste

aluetuomioistuimet (sădy okręgowe) – muutoksenhakuaste tai ensimmäinen oikeusaste joissakin asioissa

muutoksenhakutuomioistuimet (sădy apelacyjne) – muutoksenhakuaste

korkein oikeus – ylin oikeusaste.

Oikeudelliset tietokannat

Linkkejä kaikkien yleisten tuomioistuinten tietoihin ja verkkosivustoille sekä tuomioistuinten yhteystiedot (osoitteet, puhelinnumerot, sähköpostiosoitteet jne.) ovat saatavissa [Puolan oikeusministeriön verkkosivustolla \(tietoa tuomioistuinten\)](#).

Päivitetty viimeksi: 10/12/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Portugali

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Portugalin oikeuslaitokseen.

Tuomioistuimet – pääperiaatteet

Portugalin perustuslaissa (*Constituição*, alkaen 202 §) määritellään oikeuslaitoksen ja tuomioistuinten toiminnan pääperiaatteet. Tuomioistuimet ovat itsenäisiä elimiä, joiden toimivaltaan kuuluu oikeudenkäyttö kansanvaltaisessa järjestelmässä. Niiden tehtävä on turvata kansalaisten lailla suojattujen oikeuksien ja intressien puolustaminen, puuttua demokratian ja oikeusturvan loukkauksiin sekä ratkaista julkisten ja yksityisten intressien välisiä ristiriitoja. Tuomioistuimet ovat riippumattomia, ja niiden toimintaa ohjaa ainoastaan laki. Tuomioistuinten päätökset velvoittavat kaikkia julkisia ja yksityisiä luonnollisia ja oikeushenkilöitä, ja niillä on etusija kaikkien muiden viranomaisten päätöksiin nähden.

Tuomioistuinten istunnot ovat julkisia, ellei tuomioistuin toisin päättä. Perusteena käsitteelyyn suljettuina ovat henkilöiden ihmisarvon ja yleisen moraalin suojeleminen tai tuomioistuimen normaalin toiminnan varmistaminen. Siitä annetaan kirjallinen päätös, joka on perusteltava.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Portugalin perustuslain mukaan (alkaan 209 §) maan tuomioistuinjärjestelmä jakautuu kahteen osaan: siviilituomioistuihin ja hallintotuomioistuihin. Lisäksi maassa toimii seuraaventyypisiä tuomioistuihin: perustuslakituomioistuin (*Tribunal Constitucional*), tilintarkastustuomioistuin (*Tribunal de Contas*), välitystuomioistuimet (*tribunais arbitrais*) ja rauhantuomioistuimet (*judgados de paz*).

Siviilioikeuden alalla toimivat yleiset siviili- ja rikostuomioistuimet jakautuvat kolmeen eri oikeusasteeseen. Ylimmästä oikeusasteesta alimpaan ja alueelliselta kattavuudeltaan laajimmasta suppeimpaan nämä tuomioistuimet ovat: korkein oikeus (*Supremo Tribunal de Justiça*) (valtakunnallinen toimivalta), ylioikeudet (*tribunais da relação*) (yksi läänin kattavaa tuomiopiiriä kohden ja kaksi Porton tuomiopiirissä) ja paikalliset alioikeudet (*tribunais judiciais de comarca*) (1. oikeusaste).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet jakautuvat kolmeen eri ryhmään käsiteltävän asian ja vaateen arvon mukaan: yleisissä asioissa toimivaltaa käyttävät tuomioistuimet, erityisissä asioissa toimivaltaa käyttävät tuomioistuimet (rikosoikeus, perheoikeus, lapsia koskevat asiat, työoikeus, kauppaoikeus, merioikeus ja rangaistusten täytäntöönpano) ja erityisprosessiin perustuvaa toimivaltaa käyttävät tuomioistuimet (siviilioikeus, rikosoikeus tai yhdistetty; siviili- tai rikosoikeuden osastot; vähäisiä asioita käsittelevät siviili- tai rikosoikeuden osastot).

Hallintotuomioistuihin kuuluvat hallinto- ja verotuomioistuimet (1. oikeusaste), hallinnolliset keskustuomioistuimet (Pohjoinen ja Eteläinen) ja korkein hallinto-oikeus (*Supremo Tribunal Administrativo*) (valtakunnallinen toimivalta).

Tuomioistuinten väliset toimivaltakysymykset ratkaistaan erityisessä *Tribunal de Conflitos* -tuomioistuimessa, jonka toimintaa säännellään lailla.

Tuomioistuintyyppit – lyhyt kuvaus

Portugalin oikeuslaitokseen kuuluvat seuraavat tuomioistuimet:

Perustuslakituomioistuin (*Tribunal Constitucional*), jonka pääasiallisena tehtävänä on valvoa lakien ja muiden säädösten perustuslain mukaisuutta tai laillisuutta ja sitä, onko sääntelemättömyys perustuslain mukaista

Tilintarkastustuomioistuin (*Tribunal de Contas*), joka on ylin julkisten menojen laillisuutta valvova elin. Sen tehtävänä on tarkastaa tilit, jotka lain mukaan kuuluvat sen valvontaan

Yleiset tuomioistuimet (*tribunais judiciais*), jotka käyttävät yleistä tuomiovaltaa siviili- ja rikosasioissa sekä kaikilla niillä aloilla, joita ei ole osoitettu muille oikeusistuimille. Tähän ryhmään kuuluvat korkein oikeus (*Supremo Tribunal de Justiça*), toisen oikeusasteen tuomioistuimet (*tribunais judiciais de segunda instância*), joita ovat lähinnä ylioikeudet (*tribunais da relação*), sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet (*tribunais judiciais de primeira instância*), joita ovat lähinnä paikalliset alioikeudet (*tribunais de comarca*)

Hallinto- ja verotuomioistuimet (*tribunais administrativos e fiscais*), jotka ratkovat hallinnollisia ja verotukseen liittyviä riita-asioita. Näihin oikeusistuimiin kuuluvat korkein hallinto-oikeus (*Supremo Tribunal Administrativo*), hallinnolliset keskustuomioistuimet, hallinnolliset piirituomioistuimet sekä verotuomioistuimet.

Rauhantuomioistuimet (*Judgados de Paz*) ovat erityistuomioistuihin, joiden tehtävänä on ratkaista sellaisia yksityisoikeudellisia riita-asioita, joissa vaateen määrä on enintään 15 000 euroa.

Sotatilana aikana voidaan perustaa myös sotatuomioistuihin (*tribunais militares*).

Hyödyllisiä linkkejä

[Tribunal Constitucional](#)

[Tribunal de Contas](#)

[Supremo Tribunal de Justiça](#)

[Tribunal da Relação de Lisboa](#)

[Tribunal da Relação do Porto](#)

[Tribunal da Relação de Coimbra](#)

[Tribunal da Relação de Guimarães](#)

[Supremo Tribunal Administrativo](#)

[Tribunal Central Administrativo do Sul](#)

Päivitetty viimeksi: 04/10/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Romania

Portaalin tässä osassa luodaan yleiskatsaus Romanian tuomioistuihin.

Oikeuslaitos - tuomioistuinjärjestelmä

Romanian oikeuslaitoksen periaatteet, rakenne ja organisaatio vahvistetaan **Romanian perustuslaissa sekä laissa** nro 304/2004 oikeuslaitoksen organisaatiosta.

Oikeuslaitos muodostuu seuraavista tuomioistuimista:

korkein oikeus

muutoksenhakutuomioistuimet

alioikeudet

erityisalioikeudet

alueelliset tuomioistuimet ja

sotilastuomioistuimet.

Tuomioistuinhierarkia

 Korkein oikeus (*Înalta Curte de Casație și Justiție*) on Romanian **ylin** oikeusaste. Se varmistaa, että muut tuomioistuimet tulkitsevat ja soveltavat lakia yhtenäisellä tavalla.

Muutoksenhakutuomioistuimia on 15, ja niiden tuomiopiiriin kuuluu alioikeuksia ja erityisalioikeuksia.

Alioikeuksia on 42; ne toimivat maakunnan (*judef*) tasolla sekä Bukarestissa ja sijaitsevat yleensä maakunnan pääkaupungissa.

Neljä erityisalioikeutta ovat erillisiä tuomioistuimia, joista yksi käsittelee lapsiin ja perheoikeuteen liittyviä asioita ja kolme ammattihenkilöihin liittyviä asioita.

Alioikeuksien tuomiopiiriin kuuluu **176 alueellista tuomioistuinta**.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Monet alueelliset tuomioistuimet hoitavat lainkäyttötehtäviään 42:n toiminnassa olevan alioikeuden toimivallan alaisina.

Kaikki **176 toiminnassa olevaa alueellista tuomioistuinta** toimivat maakunnissa ja Bukarestin kaupungissa.

Kutakin tuomioistuinta johtaa presidentti, jolla on hallintojohtajan valtuudet. Tuomioistuimen erikoistuneita osastoja johtaa osastopäällikkö. Kullakin tuomioistuimella on johtokunta, joka päättää tuomioistuimen johtamiseen liittyvistä yleisistä asioista.

Sotilastuomioistuimia ovat neljä sotilasalioikeutta (*tribunal militar*), Bukarestin aluesotilastuomioistuin sekä Bukarestin muutoksenhakusotilastuomioistuin.

Kullakin sotilastuomioistuimella on sotilasyksikön asema.

 Ylin tuomarineuvosto (*Consiliul Superior al Magistraturii*) takaa perustuslain mukaisesti oikeuden riippumattomuuden sekä varmistaa, että tuomareiden ja syyttäjien viranhoidossa noudatetaan lakia, pätevyysvaatimuksia ja ammattietiikkaa.

 Oikeusministeriö varmistaa osaltaan, että tuomioistuinjärjestelmä toimii moitteettomasti ja että oikeudenkäytön edellytykset julkisena palveluna täyttyvät, sekä puolustaa oikeusjärjestystä ja kansalaisten oikeuksia.

Oikeudelliset tietokannat

Seuraavat oikeudelliset tietokannat ovat saatavilla verkossa:

Korkeimman oikeuden oikeuskäytäntö julkaistaan [korkeimman oikeuden verkkosivuilla](#).

Tuomioistuimet julkaisevat yhteenvetoja päätöksistään tuomioistuinten portaalissa. Ks. esimerkiksi [yhteenvedot Bukarestin](#)

[muutoksenhakutuomioistuimen päätöksistä](#).

 Romanian oikeudellinen tietokanta, jota pitää ja hallinnoi **Romanian lainsäädäntöneuvosto**, sisältää kaikki Romanian lainsäädäntöön kuuluvat säädökset (lait, hallituksen määräykset, hallituksen päätökset jne.).

Onko oikeudellisen tietokannan käyttö ilmaista?

Kyllä, oikeudellisen tietokannan käyttö on ilmaista.

Hyödyllisiä linkkejä

 [Romanian oikeuslaitos](#)

 [Toimivaltaisen tuomioistuimen määrittäminen](#)

Päivitetty viimeksi: 10/02/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [sl](#)

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Slovenia

Tässä osassa esitetään yleiskatsaus Slovenian tuomioistuinjärjestelmästä

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Kaikki Slovenian tasavallan tuomioistuimet ovat laillisia tuomioistuimia, ja ne noudattavat toiminnassaan perustuslaillisuuden, riippumattomuuden ja oikeusvaltion periaatteita.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Yhtenäinen tuomioistuinjärjestelmä koostuu tuomioistuimista, jotka käyttävät yleistä ja erityistä toimivaltaa.

Yleistä toimivaltaa käyttäviin tuomioistuihin kuuluu **44 paikallistuomioistuinta** ja **11 aluetuomioistuinta** sekä **neljä ylempää tuomioistuinta** ja **korkein oikeus**.

Erikoistuomioistuihin kuuluu **kolme työtuomioistuinta**, yksi **työ- ja sosiaalituomioistuin** ja ylempi työ- ja sosiaalituomioistuin, joissa ratkaistaan työhön ja sosiaaliturvaan liittyviä riitoja, sekä **hallintotuomioistuin**, joka tarjoaa oikeudellista suojaa hallinnollisissa asioissa ja kuuluu ylempiin tuomioistuihin.

Syyttäjävirosto on oikeusjärjestelmässä erikoisasemassa, sillä se on riippumaton valtion viranomainen mutta lisäksi sillä on toimeenpanovaltaa. Yleisen syyttäjän nimittää kansalliskokous.

Perustuslakituomioistuin on korkein oikeusviranomainen, joka vastaa perustuslaillisuuden, laillisuuden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelusta. Sillä on valta mitätöidä lainsäädäntöelimen toimia siten, että se voi kumota (hylätä) lain tai osan siitä.

Kansalliskokous nimittää perustuslakituomarit tasavallan presidentin tekemän ehdotuksen perusteella. Tuomareita valitaan yhdeksän, ja heidän

toimikautensa on yhdeksän vuotta. Tuomaria ei voida valita uudelle toimikaudelle. Yhdelläkään valtion elimellä ei ole valtaa puuttua perustuslaki-, erikois- tai yleistuomioistuimen tuomareiden työhön tai päätöksiin.

Oikeudelliset tietokannat

Slovenian tuomioistuimista on saatavilla lisätietoa [Slovenian tasavallan korkeimman oikeuden virallisessa verkkosivustossa](#).

Linkkejä

 [Lainkäyttöelimet](#)

Päivitetty viimeksi: 02/11/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [sk](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Slovakia

Tässä osiossa luodaan yleiskatsaus Slovakian tuomioistuinjärjestelmään.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Oikeudellinen lainkäyttö

Slovakian tasavallan oikeudellisesta lainkäytöstä vastaavat **yleistuomioistuimet** ja **Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuin**.

Slovakian oikeudellisesta lainkäytöstä vastaavat riippumattomat ja puolueettomat tuomioistuimet. Oikeudellinen lainkäyttö toimeenpannaan kaikissa oikeusasteissa erillään muista valtion elimistä.

Oikeudellista lainkäyttöä johtaa tuomioistuimen puheenjohtaja.

Oikeushallinto

Oikeushallinnosta vastaa Slovakian tasavallassa laissa säädettyssä laajuudessa Slovakian tasavallan oikeusministeriö ja tuomioistuimen puheenjohtaja, joka on samalla tuomioistuimen lakisääteinen edustaja. Oikeushallinnosta vastaa laissa säädettyssä laajuudessa myös tuomioistuimen hallintojohtaja.

Tuomioistuintyyppit – lyhyt kuvaus

Yleistuomioistuimet

Piirituomioistuimet (54)

Alueoikeudet (8)

Slovakian tasavallan korkein oikeus

Erikoisrikostuomioistuin

Tuomioistuinhierarkia

Tuomioistuimista ja eräiden lakien muuttamisesta annetun lain N:o 757/2004 kok. mukaisesti:

Piirituomioistuimet käsittelevät ja ratkaisevat siviili- ja rikosoikeudelliset asiat ensimmäisenä oikeusasteena, ellei prosessisäännöissä toisin määrätä.

Piirituomioistuimet käsittelevät ja ratkaisevat myös vaaliasiat, jos erityislaissa niin säädetään.

Alueoikeudet käsittelevät ja ratkaisevat toisena oikeusasteena ne siviili- ja rikosoikeudelliset asiat, joissa ensimmäisen oikeusasteen ratkaisut on tehnyt piirituomioistuin.

Prosessisäännöissä määrätään, mitä siviili- ja rikosoikeudellisia asioita alueoikeudet käsittelevät ja ratkaisevat ensimmäisenä oikeusasteena.

Alueoikeudet käsittelevät ja ratkaisevat myös hallinto-oikeudelliset asiat ensimmäisenä oikeusasteena, jollei erityislaissa toisin säädetä.

Alueoikeudet käsittelevät ja ratkaisevat muita asioita, jos erityislaissa niin säädetään (laki N:o 166/2003 kok. yksityisyyden suojaamisesta luvattomalta tietoteknisten laitteiden käytöltä ja eräiden lakien muuttamisesta; salakuuntelulta suojaava laki).

Korkein oikeus käsittelee ja ratkaisee:

varsinaiset muutoksenhaut alueoikeuksien ja erikoisrikostuomioistuimen päätöksiin,

ylimääräiset muutoksenhaut piirituomioistuinten, alueoikeuksien, erikoisrikostuomioistuimen ja korkeimman oikeuden päätöksiin,

tuomioistuimien ja valtionhallinnon viranomaisten väliset asiallista toimivaltaa koskevat kiistat,

asian siirtämisen tuomioistuimelta toiselle, jos näin määrätään prosessisäännöissä

muuta asioita, jos näin säädetään laissa tai määrätään kansainvälisessä sopimuksessa.

Korkein oikeus tutkii **tuomioistuinten päätöksentekoa** lain mukaan ratkaistuissa asioissa.

Lisäksi korkein oikeus pyrkii edistämään lakien ja muiden oikeudellisesti sitovien määräysten **yhtenäistä tulkintaa ja johdonmukaista soveltamista**: oman päätöksentekonsa avulla

antamalla lausuntoja, joiden tarkoituksena on yhtenäistää lakien ja muiden oikeudellisesti sitovien määräysten tulkintaa

julkaisemalla ensisijaisen tärkeitä lainvoimaisia tuomioistuinten päätöksiä Slovakian korkeimman oikeuden lausuntojen ja tuomioistuinten päätösten kokoelmassa (*Zbierka stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky*).

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on [Slovakian oikeusministeriön](#) verkkosivuilla.

Linkkejä

[Oikeusministeriö](#)

Päivitetty viimeksi: 18/05/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Suomi

Tässä osiossa esitetään yleiskatsaus Suomen tuomioistuinjärjestelmään.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Suomen tuomioistuinjärjestelmä käsittää (laajassa merkityksessä):

riippumattomat tuomioistuimet; yleiset tuomioistuimet, hallintotuomioistuimet ja erityistuomioistuimet

syyttäväviranomaiset

ulosottoviranomaiset (jotka turvaavat tuomioiden täytäntöönpanon)

rikosseuraamuslaitoksen (joka toimeenpanee vapausrangaistukset)

julkisen oikeusavun, asianajajat ja luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat.

Oikeuslaitoksella voidaan tarkoittaa myös pelkästään tuomioistuinta.

Suomen perustuslain 98 §:ssä luetaan eri tuomioistuimet. Yleisiä tuomioistuinta ovat korkein oikeus, hovioikeudet ja käräjäoikeudet. Yleisiä hallintotuomioistuinta ovat korkein hallinto-oikeus ja alueelliset hallinto-oikeudet.

Ylin oikeusaste riita- ja rikosasioissa on [korkein oikeus](#) sekä hallintoasioissa [korkein hallinto-oikeus](#). Nämä ylimmät tuomioistuimet myös valvovat lainkäyttöä omalla toimialallaan. Suomessa on lisäksi erityistuomioistuinta, joista säädetään erikseen lailla.

Tuomarien riippumaton ja itsenäinen asema turvataan perustuslain säännöksellä, jonka mukaan tuomaria ei voida erottaa virastaan muutoin kuin tuomioistuimen tuomiolla. Tuomareita ei saa ilman heidän suostumustaan siirtää toiseen virkaan, ellei siirto aiheudu tuomioistuinlaitoksen uudelleen järjestämisestä.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Saman pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta, samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet, turvataan lailla. Samassa pykälässä asetetaan myös oikeudenkäyntien laatua koskevia vaatimuksia.

Oikeushallinto

Tuomioistuinten keskushallintotehtäviä hoitaa Tuomioistuinvirasto. Tuomioistuinviraston tehtävänä on huolehtia siitä, että tuomioistuimet kykenevät käyttämään tuomiovaltaa laadukkaasti ja että tuomioistuinten hallinto on tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti järjestetty.

Lisätietoa

[Suomen tuomioistuinten internetsivusto](#) sisältää tietoja Suomen tuomioistuinjärjestelmästä. Se on keskitetty verkkopalvelu, jossa annetaan muun muassa tuomioistuihin, syyttäjiä, ulosottoa ja oikeusaputoimistoja koskevia tietoja.

Palvelussa on myös hovioikeuksien ja hallinto-oikeuksien uusin oikeuskäytäntö.

Maksuton [Finlex-palvelu](#) sisältää tuomioistuinten oikeuskäytännön lisäksi Suomen sähköisen säädöskokoelman ja säädöskäännökset.

Päivitetty viimeksi: 22/10/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [sv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Ruotsi

Tässä osiossa esitetään yleiskatsaus Ruotsin tuomioistuinjärjestelmään.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Oikeuslaitoksella tarkoitetaan yleensä oikeusvaltion ja oikeusvarmuuden periaatteiden toteutumisesta vastuussa olevia viranomaisia ja elimiä.

Tuomioistuimet ovat oikeuslaitoksen perusta. Oikeuslaitos käsittelee myös rikosten ehkäisystä ja tutkinnasta vastaavat viranomaiset, joita ovat:

[poliisi](#)

[syyttäjälaitos](#) ja [Ruotsin talousrikosviranomainen \(EBM\)](#)

[oikeuslääketieteen laitos](#)

[vankeinhoitolaitos](#).

Oikeuslaitokseen liittyviä tehtäviä voi olla myös muilla viranomaisilla, kuten [ulosottoimella](#).

Tuomioistuinhierarkia

Ruotsissa on kaksi rinnakkaista tuomioistuintyyppiä:

yleiset tuomioistuimet, jotka käsittelevät rikos- ja riita-asioita, sekä

yleiset hallintotuomioistuimet, jotka käsittelevät julkishallintoon liittyviä asioita.

Yleisten tuomioistuinten **järjestelmä** on **kolmiportainen**: käräjäoikeudet, hovioikeudet ja korkein oikeus.

Myös hallintotuomioistuimet jakautuvat kolmeen portaaseen: läänioikeus, kamarioikeus ja korkein hallinto-oikeus. Lisäksi on perustettu joitakin erikoistuomioistuihin käsittelemään riita-asioita tietyillä erityisaloilla.

Oikeushallinto

[Oikeusministeriö](#) on vastuussa tuomioistuihin liittyvistä asioista, kuten tuomioistuinten työjärjestyksestä ja organisaatiosta. Hallituksella tai millään muullakaan elimellä ei kuitenkaan ole valtuuksia päättää, mitä ratkaisuja tuomioistuin tekee yksittäisissä tapauksissa.

[Tuomioistuinvirasto](#) on keskushallintoviranomainen, joka hallinnoi yleisiä tuomioistuihin, yleisiä hallintotuomioistuihin, alueellisia vuokra- ja maanvuokralautakuntia ja [oikeusapuviranomaista](#).

Päivitetty viimeksi: 06/11/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Englanti ja Wales

Tässä jaksossa esitetään lyhyt katsaus Englannin ja Walesin tuomioistuihin.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on kolme oikeudenkäyttöaluetta: Englanti ja Wales, Skotlantia ja Pohjois-Irlanti. Tällä sivulla käsitellään tuomioistuihin Englannin ja Walesin oikeudenkäyttöalueella.

Oikeushallinto

Englannin ja Walesin oikeudenkäyttöalueella oikeushallinnosta vastaa useimmiten oikeusvirasto (*Her Majesty's Courts and Tribunals Service*, [HMCTS](#)). HMCTS on Englannissa ja Walesissa oikeuslaitoksesta vastaavan [oikeusministeriön](#) alainen virasto.

Tuomioistuinhierarkia ja tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Rikosasioita käsittelevät Englannissa ja Walesissa seuraavat tuomioistuimet: *Magistrates' Courts*, *Crown Court*, *High Court* -tuomioistuimen eri osastot (*Divisional Courts*) ja *Court of Appeal* -muutoksenhaku- ja rikosoikeusjaosto.

Siviiliasioita käsittelevät Englannissa ja Walesissa seuraavat tuomioistuimet: *County Courts*, *High Court* ja *Court of Appeal*in siviilioikeusjaosto.

Uusi korkein oikeus (*Supreme Court of the United Kingdom*) on Yhdistyneen kuningaskunnan ylin muutoksenhaku- ja rikosoikeus ja rikos- että siviiliasioissa. Skotlannin rikosasioissa ei tosin ole muutoksenhakuoikeutta korkeimpaan oikeuteen.

Lisätietoja Englannin ja Walesin tuomioistuihin on Englannin ja Walesin yleisiä tuomioistuihin käsittelevällä sivulla ja oikeusviraston ([Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#), HMCTS) verkkosivustossa. Lisätietoja joistakin Englannin ja Walesin *tribunal*-tuomioistuihin ja erikoistuomioistuihin on Englannin ja Walesin erikoistuomioistuihin käsittelevällä sivulla.

Linkkejä

[HMCTS](#), [oikeusministeriö](#), [Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#)

Päivitetty viimeksi: 12/06/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Pohjois-Irlanti

Tässä jaksossa esitetään lyhyt katsaus Pohjois-Irlannin tuomioistuihin.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on kolme oikeudenkäyttöaluetta: Englanti ja Wales, Skotlanti sekä Pohjois-Irlanti.

Tuomioistuintyyppit – lyhyt kuvaus

Korkein oikeus (Supreme Court)

Ylihuoneen muutoksenhakuvaliokunnan (Appellate Committee) toimivalta siirtyi vuonna 2009 uudelle Yhdistyneen kuningaskunnan korkeimmalle oikeudelle (**Supreme Court of the United Kingdom**). Se otti hoitaakseen myös ns. valtakunnanneuvoston oikeudellisen valiokunnan (Judicial Committee of the Privy Council) tehtävät. Privy Council on ylin muutoksenhakutuomioistuin monissa Kansainyhteisön maissa, Yhdistyneen kuningaskunnan merentakaisilla alueilla ja Ison-Britannian kruunun alaisuuteen kuuluvilla alueilla.

Korkein oikeus on Yhdistyneen kuningaskunnan **ylin muutoksenhakutuomioistuin** sekä rikos- että siviiliasioissa, mutta Skotlannin rikosasioissa ei ole muutoksenhakuoikeutta korkeimpaan oikeuteen. Lupa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta myönnetään yleensä vain, jos asiaan liittyy yleisesti merkittäviä lainkohtia.

Alemman asteen muutoksenhakutuomioistuin (Court of Appeal)

Alemman asteen muutoksenhakutuomioistuin käsittelee muutoksenhakukanteita, jotka koskevat ratkaisuja, joita rikosoikeustuomioistuin (Crown Court) on tehnyt rikosasioissa ja ylemmän oikeusasteen tuomioistuin (High Court) siviiliasioissa.

Ylemmän oikeusasteen tuomioistuin (High Court)

Ylemmän oikeusasteen tuomioistuin käsittelee siviiliasioita sekä rikosasioihin liittyviä muutoksenhakukanteita, ja sillä on myös valta tarkastella yksilöiden tai organisaatioiden toimia varmistaakseen, että nämä ovat toimineet laillisesti ja oikeutetusti. Se käsittelee yleensä asioita, joissa vaateen arvo on yli 30 000 puntaa. Joissakin tapauksissa arvoltaan yli 30 000 punnan vaade voidaan siirtää ylemmän oikeusasteen tuomioistuimesta alemman oikeusasteen siviilituomioistuimeen (County Court) ja vastaavasti arvoltaan alle 30 000 punnan vaade voidaan siirtää alemman oikeusasteen siviilituomioistuimesta ylemmän oikeusasteen tuomioistuimeen.

Ylemmän oikeusasteen tuomioistuin jakautuu kolmeen jaostoon. Ne ovat

Family Division:

Tämä jaosto käsittelee monimutkaisia riitautettuja avioeroasioita, lapsenhuoltoasioita, adoptiota, lähisuhdeväkivaltaa jne. Se käsittelee myös muutoksenhakukanteita, jotka koskevat alemman oikeusasteen tuomioistuinten ja alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten avioliittoasioissa tekemiä ratkaisuja, sekä henkisesti vajaakykyisten asioita ja tiettyjä perimysasioita.

Queens Bench Division:

Tämä jaosto käsittelee suuria ja/tai monimutkaisia vahingonkorvauskanteita. Se käsittelee myös rajallisesti muutoksenhakukanteita, jotka koskevat Magistrates' Court- tai Crown Court -tuomioistuimen ratkaisuja, tarkastelee organisaatioiden toimia selvittääkseen, ovatko nämä toimineet lainmukaisesti, ja käsittelee kunnianloukkaus- ja herjausasioita.

The Chancery Division:

Tämä jaosto käsittelee säätiöitä, riitautettuja testamentteja, yritysten selvitystilaa ja purkamista, konkurseja, panttauksia, lahjoituksia, riitautettuja tuloja (useimmiten tuloveroasioita) jne.

Rikostuomioistuin (Crown Court)

Rikostuomioistuin käsittelee seuraavanlaisia asioita:

vakavia rikoksia, joita tuomari ja valamiehistö käsittelevät

rikosasioita, joissa alemman oikeusasteen tuomioistuin on todennut epäillyn syylliseksi ja jotka on siirretty rikostuomioistuimeen tuomion julistamista varten.

Rikostuomioistuimen määräämät vankeus- ja sakkorangaistukset ovat kovempia kuin alemman oikeusasteen tuomioistuimen rangaistukset.

Alemman oikeusasteen siviilituomioistuin (County Court)

County Court -tuomioistuimissa käsitellään siviiliasioita. Asioita ratkaisevat tuomarit (*judge*) tai piirituomarit (*district judge*). Alemman oikeusasteen siviilituomioistuimet käsittelevät yleensä asioita, joiden arvo on alle 30 000 puntaa (tai 45 000 puntaa pääoma-asioissa). Arvoltaan suuremmat asiat käsitellään ylemmän oikeusasteen tuomioistuimessa (ks. edellä). Kaikkien säännellyjä luottosopimuksia koskevien vaateiden käsittely on aloitettava alemman oikeusasteen siviilituomioistuimesta niiden arvoon katsomatta.

Esimerkkejä alemman oikeusasteen siviilituomioistuimen käsittelemistä asioista:

Vuokraisännän ja vuokralaisen väliset riidat, jotka koskevat esimerkiksi huoneiston hallintaa (häätö), vuokratärstejä ja korjaustöitä

Kuluttajariidat, jotka koskevat esimerkiksi viallista tavaraa tai puutteellista palvelua

Henkilövahinkoja koskevat korvausvaatimukset (huolimattomasta toiminnasta johtuvat vammat): esimerkiksi liikenneonnettomuudet, kompastumiset katukivetyksessä oleiviin reikiin, työtapaturmat

Riitauttamattomat avioerot, tosin vain joissakin alemman oikeusasteen siviilituomioistuimissa

Rotuun ja sukupuoleen perustuvaa syrjintää koskevat tapaukset

Velkaongelmat: esimerkiksi velkaa perivä velkoja

Työhön liittyvät ongelmat: esimerkiksi maksamattomat palkat tai palkan maksaminen irtisanomisajan sijasta

muutoksenhakukanteet, jotka koskevat alemman oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisuja, jotka on tehnyt tuomari (ja vähintään kaksi maallikkotuomaria, jos vastaaja on iältään nuori).

Vähäisiä vaatimuksia koskevat asiat

Vähäisiä vaatimuksia koskevia asioita käsitellään myös alemman oikeusasteen siviilituomioistuimessa. Vaatimusta pidetään yleensä vähäisenä, jos sen arvo on enintään 3 000 puntaa.

Alemman oikeusasteen tuomioistuimet (Magistrates' Courts)

Alemman oikeusasteen tuomioistuimet käsittelevät rikosasioita ja joitakin siviiliasioita. Magistrates' court -tuomioistuimissa käsitellään rikosasioita ja joitakin siviiliasioita. Asioita käsittelee piirituomari (*district judge*).

Rikosasiat alemman oikeusasteen tuomioistuimissa

Alemman oikeusasteen tuomioistuimet käsittelevät rikosasioita, joissa vastaajalla ei ole oikeutta valamiesoikeudenkäyntiin. Näitä rikoksia kutsutaan

summaarisiksi rikoksiksi (*summary offence*). Summaarisista rikoksista voidaan määrätä enintään kuusi kuukautta vankeutta ja/tai enintään 5 000 punnan

sakko.

Alemman oikeusasteen tuomioistuimet käsittelevät myös rikoksia, joissa vastaajalla on mahdollisuus valita valamiesoikeudenkäynti mutta hän päättää, että asia käsitellään alemman oikeusasteen tuomioistuimessa. Jos vastaaja valitsee valamiesoikeudenkäynnin, asia siirretään rikostuomioistuimen käsiteltäväksi.

Nuorisotuomioistuin (Youth Court)

Nuorisotuomioistuin käsittelee asioita, joissa syytettynä on rikoksen tehnyt 10–17-vuotias nuori. Nuorisotuomioistuin on osa magistrates' courtia, ja asioita käsittelevät piirituomari (alemman oikeusasteen tuomioistuin) ja kaksi muuta erityiskoulutuksen saanutta maallikkotuomaria. Jos nuorta syytetään hyvin vakavasta rikoksesta, josta aikuiselle voitaisiin määrätä rangaistukseksi vähintään 14 vuotta vankeutta, nuorisotuomioistuin voi siirtää asian käsitellyn Crown Courtiin.

Siviiliasiat alemman oikeusasteen tuomioistuimissa

Alemman oikeusasteen tuomioistuimet käsittelevät tietyt siviiliasioita:

Jotkin siviilioikeudelliset velka-asiat: esimerkiksi tuloverovelat, sosiaalivakuutusmaksut, arvonlisäverovelat, kunnallisverot

Lupa-asiat: esimerkiksi pubien ja klubien toimilupien myöntäminen, uusiminen tai kumoaminen

Jotkin avioliittoasiat: esimerkiksi elatusapu ja puolison poistaminen avioparin kodista

Lasten hyvinvointi, esimerkiksi paikallisviranomaisten hoito- tai valvontamääräykset, adoptiomenettelyt ja asuinpaikkaa koskevat määräykset.

Kuolinsyyn selvitystuomioistuimet (Coroners' Courts)

Kuolinsyyn selvitystuomioistuimet selvittävät äkillisten, väkivaltaisten tai luonnottomien kuolemien syitä.

Tuomioistuinhierarkia

 [Pohjois-Irlannin oikeusviraston verkkosivuilla](#) annetaan lisätietoja ja esitetään kaavio Pohjois-Irlannin tuomioistuinlaitoksen rakenteesta.

Oikeushallinto

Pohjois-Irlannin oikeudenkäyttöalueella oikeushallinnosta vastaa Pohjois-Irlannin oikeusvirasto ([Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#))

Sen tehtävänä on:

antaa Pohjois-Irlannin tuomioistuimille ja tuomareille hallinnollista tukea

panna siviilituomioistuinten tuomiot täytäntöön tuomioiden täytäntöönpanosta vastaavan viraston (*Enforcement of Judgments Office*) keskitetyn täytäntöönpanopalvelun kautta

antaa erikoistuomioistuimille (*Tribunals*) hallinnollista tukea.

Linkkejä

 [Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#)

Päivitetty viimeksi: 28/08/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Skotlantí

Tässä osassa esitetään yleiskatsaus Skotlannin tuomioistuinjärjestelmästä.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on kolme oikeudenkäyttöaluetta: Englanti ja Wales, Skotlantí ja Pohjois-Irlanti.

Oikeushallinto

Skotlannissa tuomioistuinten hallinnollisista palveluista vastaa [Scottish Court Service](#) (SCS). Se on riippumaton oikeushenkilö, jonka puheenjohtajana toimii Skotlannin ylin tuomari, *Lord President*.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Skotlannin oikeuslaitos on organisoitu seuraavasti:

Rikostuomioistuimissa asiat käsitellään joko valamiehistöä käyttäen ”muodollisessa” menettelyssä (*solemn procedure*), jos on kyse vakavasta rikoksesta, tai yhden tuomarin kokoonpanossa nopeutetussa menettelyssä (*summary procedure*), jos rikos on lievempi.

High Court of Judiciary on Skotlannin ylin rikostuomioistuin. Sitä johtaa *Lord Justice General* (ylioikeustuomari), joka toimii samalla ylimmän siviilituomioistuimen (*Court of Session*) presidentin (*Lord President*) virassa. Tämä tuomioistuin käsittelee vakavia rikoksia, kuten murhia ja raiskauksia.

Lisäksi se toimii viimeisenä muutoksenhakuasteena rikosasioissa.

Sheriff Court käsittelee suurimman osan rikosasioista muodollisessa tai nopeutetussa menettelyssä. **Justice of the Peace Court** käsittelee lievemmät rikokset. Jälkimmäisessä toimivat rauhantuomarit ovat maallikkotuomareita. Heitä avustaa tuomioistuimen lainoppinut oikeudellinen neuvonantaja tai piirioikeuden tuomari (*stipendiary magistrate*).

Siviilituomioistuimet antavat ratkaisuja monenlaisissa riita-asioissa, kuten velkojen perinnässä sekä perheoikeudellisissa ja kauppaoikeuteen liittyvissä asioissa. Skotlannin ylin siviilituomioistuin on **Court of Session**. Siinä on kaksi jaostoa, ensiasteen ratkaisuja antava *Outer House* ja muutoksenhakuasteena toimiva *Inner House*. Tuomioistuimen ylintä tuomarinvirkaa hoitaa *Lord President*.

Oikeuskysymyksiä koskeviin ratkaisuihin voi hakea muutosta Yhdistyneen kuningaskunnan uudesta korkeimmasta oikeudesta (*Supreme Court*).

Sheriff Court -tuomioistuimet voivat käsitellä samanlaisia asioita kuin *Court of Session*, mutta jos vaatimuksen arvo on alle 5 000 puntaa, kanne voidaan ratkaista myös yksinkertaistetussa menettelyssä, jossa ei tarvitse käyttää asianajajaa.

Lisätietoja Skotlannin tuomioistuinten on [Scottish Court Services](#) verkkosivustossa.

Linkkejä

 [Scottish Court Service](#), [Skotlannin hallitus](#)

Päivitetty viimeksi: 18/05/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.